

Saarde Sõnumid

Nr 9 (213) 28. oktoober 2020

Hind 0.40 €

Vallavanema veerg

Tegemised oktoobris

Oktoobrikuu oluliseks verstapostiks tuleb lugeda taaskord vallavolikogu istungit, kus otsustati palju tähtsaid tegevusi valla käekäigus 2020. ja 2021. aastal!

Olulisimaks tuleb kindlasti pidada valla arengukava tegevuskava ja selle muudatuste avalikustamisele suunamist. Tegevuskava muudatused näevad ette, et 2021 tuleb Saarde valla suurimas asulas Kilingi-Nõmmes ette võtta mitu olulist objekti. Kui riik käesoleva aasta suvel eraldas vallale Piiri, Pärnu ja Kantsi tänavate renoveerimiseks 403 tuhat eurot, siis oli peagi selge, et nimetatud summaga kõiki probleeme nimetatud tänavatel korda ei saa. Tänaoleks oleme jõudnud arvutuste ja tööde loeteludega sinna maale, et kui tööd Piiri, Pärnu ja Kantsi tänavatel ette võtta, siis tuleb lahendada probleemid sadevete ning kõnniteede, ehk kergliiklusteedega. On rõõm tõdeda, et seda meelt oli oktoobris ka volikogu ning veel sel kuul on kavas tööde teostamiseks hange välja kuulutada. Eeldatav maksumus kõigi nende tööde tegemiseks on 860 tuhat eurot.

Sel kuul jõudis valda teade, et riik toetab läbi energiatõhususe programmi Kilingi-Nõmme Tervise- ja Hoolduskeskuse renoveerimist. See tähendab, et vallavalitsuses algab töö koostamiseks hanget aadressil Pärnu tn 65, Kilingi-Nõmme asuva hoonekompleksi renoveerimiseks. Renoveerimisele läheb nii nn polikliiniku hoone kui tervise- ja hoolduskeskuse hoone. Kogu hoones luuakse kaasaegsed tingimused.

Volikogu nõustus samuti ettepanekuga, et 2021. aastal tehakse uuringud ning renoveerimisprojekt Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi hoonele. Seda selleks, et aastatel 2023-2024 lõpuks hoone kaasajastada ning pakkuda seal võimalusi tänapäevaseks, kõiki hariduse eriaspekte arvestavaks haridushooneks. 2022. aastal on arengukavas ettenähtud Surju Kooli staadioni kaasajastamine.

Praeguse seisuga on 2021 kõige suuremad ja olulisemad objektid Pärnu tn transiitree renoveerimine Kilingi-Nõmmes, Pärnu tn 65, Kilingi-Nõmme asuva hoonetekompleksi renoveerimine ning Tali ja Veelikse ühisveevärgi ja kanalisatsiooni rekonstrueerimine. Tuleb tunnistada, et lisaks nendele objektidele oleme otsimas võimalusi Tihemetsa Huvi- ja Spordikeskuse ujulakompleksi kaasajastamiseks. Juhul, kui meil õnnestub saada lisatoetust riiklikest fondidest või meetmetest, on tegevuskavas 2021. aastal kirjas Tihemetsa ujula renoveerimine kaasaegseks ujumiskeskuseks.

Arengukava tegevuskava on avalikustatud Saarde valla kodulehel ning meie raamatukogudes ning kui tekib küsimusi, saab neile vastuseid tutvustavatel koosolekutel valla suuremates asulates.

Oktoobrikuu volikogu saab pidada oluliseks verstapostiks Tihemetsa asula käekäigule. Volikogus esitas oma visiooni ja plaani riigi poolt korraldatud oksjonil Voltveti mõisakompleksi soetanud uus omanik. Kuulanud ära võimalikud uued arengud Voltveti kompleksiga, võttis volikogu kuuks ajaks ostueesõiguse kasutamiseks aja maha ning tegi oksjoni võitjale ettepaneku saada veel täiendavalt kokku

volikogu eelarve- ja arengukomisjoniga. Saab tõdeda, et kõik osapooled on koostööks avatud ning kohtumine komisjoniga saab toimuma juba novembri alul.

Teine oluline verstapost Tihemetsa jaoks on see, et volikogu andis vallavalitsusele loa osta praeguselt omanikult ära Tihemetsa suurimad kolemajad aadressil Asuvere tee 4 ning Lasteaia tee 1. Meie eesmärk on veel 2020. aastal esitada Kredexile taotlus nende majade lammutamiseks. Kolemajade kadumine Tihemetsast pole kunagi enne olnud nii lähedal kui praegu ja me ei lase seda võimalust käest!

Volikogus küttis kirgi Kilingi-Nõmme läheduses rahvusvahelisele ettevõttele Globalstar müüdav maatükk. Satelliitsideteenust pakkuv ettevõtte soovib rajada Kilingi-Nõmme lähiste satelliitsidet vahendava maajaama. Pärast pikka arutelu volikogu siiski andis loa müüa 2,3 ha maad Levalohul Globalstari Euroopa harule. Küllap jäi palju küsimusi veel õhku, kuid kindlasti on neile küsimustele vaja saada vastused planeeringuprotsessis, millele eelnevad ka erinevate riigiametite kooskõlastused. Näiteks Kaitseministeeriumilt laekunud kirjalik sõnum oli, et Kaitseministeerium taolise maajaama rajamist Eestisse probleemiks ei pea.

Muudest tegemistest oktoobris. Valmis on saanud Surju Kooli ning Tihemetsa Huvi- ja Spordikeskuse välisfassaadide renoveerimistööd. Valmis on ka Kilingi-Nõmme klubi kõigile nõuetele vastav katus! Alanud on Tihemetsa Huvi- ja Spordikeskuse suure saali valgustuse väljavahetamine ning pärast seda saab uue ilme saali põrand. Oleme parandanud vallaelanike ohutut liiklemist – paigaldasime Pärnu ja Piiri tänavate nurgale ohutuspeegli, uuendatud on mitmed laste kooliteele jäävad jalgteed ning uus tänavavalgustus on loodud nii Raja tänavale Kilingi-Nõmme kui Säase teele Kalda külla. Uued katted said Kilingi-Nõmme rulapargi atraksioonid ning peagi on Saja Tamme Salu tähised vastavalt nõuetele valgustatud. Riigipoolse toetuse saamiseks sai esitatud taotlus valla jäätmejaama välja ehitamiseks. Väljakuulutamist vajavad mitmed olulised hanked ning esitamist mitmed meetmetaotlused.

Oktoobri tähtsündumuseks tuleb muidugi pidada Valga-Uulu maantee äärde rajatud Olerexi tankla avamist. Tõenäoliselt on suurem osa Saarde valla elanikke juba käinud uues tanklas ja nautinud sealset uut ja kaasaegset teenindust. Tähelepanu vajab küll veel kõnnitee turvalisus, mis justkui ühendab tanklat ja Kilingi-Nõmme Allikukivi kergliiklusteed, kuid eks koostöös Olerexi ning Maanteeametiga tuleb leida sinnagi kõiki osapooli rahuldav lahendus.

Covid-19 viirus ei ole Eestist kuskile kadunud, kuid septembris korra Saardes üleskerkinud viiruseoht sai üleulatud ilma suure puhangu. Seepärast on kindlasti novembris tulemas uudiseid, millal oktoobris ärajäänud üritused teieni jõuavad!

Seniks olgem terved!

Andres Annast
vallavanem

POL tunnustas Pärnumaa haridustöötajaid



Aasta haridustegu SAARDE ÖÖ-MARU, Kilingi-Nõmme Gümnaasium (Kairi Kaldoja, Ly Rätsep, Laine Ülemaante ja pildilt puudub meekonna liige Rauno Lensment)



Aasta õppeasutuse juht HEIDI KODASMA, Surju Põhikool



Aasta põhikooli aineõpetaja ELLI ALTIN, Kilingi-Nõmme Gümnaasium

Palju õnne, olete väga tunnustamist väärt!
Oleme uhked ja tänulikud.

Fotod: Haide Rannakivi

Kilingi-Nõmme uus ja moodne tankla on avatud

Olerexi pressiteade

Majanduskriisi kiuste valmis Pärnumaal Kilingi-Nõmme külje all Eesti suurim tankla. Kui tavaliselt ehitatakse suuri teenindusjaamu suurtesse linnadesse, siis Olerex investeeris 2 miljonit eurot maapiirkonda, tegu on elkõige läbisõitjatele suunatud uue olemusega maanteetanklaga.

Tartust, Viljandist ja Valgast Pärnusse ja tagasi liiklejate teele jäävas uues tanklas ootab külastajaid suure teenindussaarega kohvik ja bufee, mis on orienteeritud kiirele ja toekale kõhutäiele, laia valikuga toidu- ja esmatarbepood ning avar puhkeala. Kevadel, kui ilmad taas soojad, ehitatakse ka laste mänguväljak ja mugav puhkeala õue tiigi kaldale. Tegu on ainsa suure tanklaga 50 kilomeetri raadiu-

ses.

„Uues jaamas on ühendatud juba teistes tanklates toimivad teenused, näiteks e-pood, aga ka mitmed uued teenused. Katsetame siin Eestis esimestena toidu ettelimiskioskit, kust saab valmistamist vajava eine järjekorrata ära tellida. Kiirus on Olerexi prioriteediks alati, aga viiruse valguses on järjekordade tekkimise vältimine meie erilise tähelepanu all,“ rääkis uuest tanklast Olerexi tegevjuht Piret Miller. „Toidukiosk annab kliendile võimaluse edastada toidusoovi selle valmistajale ja kuni toit valmib, saab klient poes ringi vaadata ning valida endale veel meelepäraseid tooteid. Tasuda saab nii mehitatud kui iseteeninduslikus kassas, et hoida teiste inimestega piisavat

distanti ja vältida ebavajalikke kontakte,“ lisas Miller.

Tanklas on müügil mootoribensiinid B95 ja B98, diislikütus, eridiisel, kütuselisand AdBlue, LPG autogaas ning peatselt on plaanis avada elektriautode kiire laadimispunkt. Maanteetanklale tavapäratult on selles tanklas olemas ka täisautomaatne autopesula, kus saab lisaks väikeautodele pesta ka kõrgemaid sõidukeid, väikebusse ja kaubikuid.

Eesti suurima kütuste jaemüüja Olerexi müügivõrku kuulub nüüdsest 98 täisteenindusjaama ning kiirtanklat üle Eesti. 1994. aastal asutatud ettevõtte põhineb 100 protsenti Eesti kapitalil ja annab tööd ligi kaheksasajale inimesele.

Saarde Vallavolikogus

23. septembri 2020. a istungil

- otsusega nr 49 otsustati mitte algetada tuulepargi ja selle toimimiseks vajaliku taristu kavandamiseks kohaliku omavalitsuse eriplaneeringut ning planeeringu keskkonnamõju strateegilise hindamist Metsamaahalduse Aktsiaseltsi 22. mai 2020. a taotluse ja Osaühing Metsagrupp 11. juuni 2020. a taotluse ning Metsamaahalduse Aktsiaseltsi ja Osaühing Metsagrupp poolt 17. augustil 2020. a ühiselt esitatud taotletava planeeringu-ala muutmise taotluse alusel;
- otsusega nr 50 garanteeriti Saarde Vallavalitsuse poolt meetme „Jäätmete liigiti kogumise lahenduste toetamine kohalikes omavalitsustes“ raames Saarde valla jäätmejaama rajamiseks esitatava projektitaotluse omafinantseering Saarde valla 2021. a ja 2022. a eelarve vahenditest kogusummas kuni 67 000 eurot ja määrati projekti elluviimise hiliseimaks tähtjaks 30. september 2022. a;
- otsusega nr 51 otsustati võõrandada avaliku kirjaliku enampakkumise korras Saarde vallale kuuluv Kilingi-Nõmme linnas asuv Kiriku tn 3 kinnistu (registriosas nr 4296450, katastritunnus 30601:007:0013, sihtotstarve

Ärimaa 60% ja Elamumaa 40%, pindala 1234 m²) alghinnaga 15 000 eurot, tagatisraha 10% alghinnast, osavõtutasu 100 eurot;

- otsusega nr 52 otsustati võõrandada avaliku kirjaliku enampakkumise korras Saarde vallale kuuluv Kilingi-Nõmme linnas asuv Pärnu tn 60 kinnistu (registriosas nr 170606, katastritunnus 30601:002:0084, sihtotstarve Elamumaa 100%, pindala 859 m²) alghinnaga 32 000 eurot, tagatisraha 10% alghinnast, osavõtutasu 100 eurot;
- otsusega nr 53 omistati Saarde valla tunnustusena Saarde valla Suur Vapimärk Ivo Jürgensonile ja Saarde valla Väike Vapimärk Elli Altinile ning Saarde valla Aasta Noore Preemia Maarit Juhkamsoole ja Kadri Vilbastele;
- kahel lugemisel oli määruse eelnõu „Saarde valla 2020. a II lisaeelarve“, lisaeelarve võeti vastu määrusega nr 20;
- esimesel lugemisel oli määruse eelnõu „Saarde Vallavolikogu 17. oktoobri 2018. a määruse nr 28 “Saarde valla arengukava ja eelarvestrateegia aastateks 2018-2028“ muutmise“, esimene lugemine lõpetati.

Külliki Kiiver
vallasekretär

Saarde Vallavalitsuse istungitel

15. septembril 2020. a

- otsustati esitada Saarde Vallavolikogule menetlemiseks eelnõud „Meetme „Jäätmete liigiti kogumise lahenduste toetamine kohalikes omavalitsustes“ projekti omafinantseeringu katmine“, „Vallavara võõrandamine enampakkumise korras“ ja „Saarde valla tunnustuste omistamine“;
- kinnitati ja väljastati projekteerimistingimused Osaühingule Surju PM kuivati ehitusprojekti koostamiseks aadressil Kuivati, Surju küla, Saarde vald;
- kinnitati ja väljastati projekteerimistingimused üksik-elamu ja kõrvalhoonete ehitusprojekti koostamiseks aadressil Männinurga, Ilvese küla, Saarde vald;
- kinnitati ja väljastati projekteerimistingimused Eesti Energia Aktsiaseltsile 8,2 kW päikeseelektrijaama ehitusprojekti koostamiseks aadressil Varsakabja, Ilvese küla, Saarde vald;
- väljastati ehitusluba Eesti Energia AS-le 648 kW nimivõimsusega (liitumisvõimsusega 500 kW) päikeseelektrijaama rajamiseks aadressil Pikkori, Välgaküla küla, Saarde vald;
- eraldati Saarde valla 2020. a

eelarvest reall 03200 pääste-teenused 2500 eurot MTÜ-le Saarde Vabatahtlikud Pritsumehed ühingu tegevuse toetamiseks;

- otsustati olmejäätmeveol soodustuste andmine;
- kinnitati Tali Lasteaia hoolekogu koosseis;
- nõustuti Hommiku tn 1 d maaüksusel asuva ehitise teenindamiseks vajaliku maa suuruse määramisega ja hoonestusõiguse seadmisega Elektrilevi OÜ kasuks ning määrati ehitise teenindamiseks vajalik maa, maakasutuse sihtotstarve ja maa maksustamishind;
- otsustati anda Saarde Vallavalitsuse tänukiri Kaitseliidu Pärnumaa maleva Kikepera malevkonna pealikule ja missioonitundega vabatahtlikule Kristjan Pahkile inimese elu päästmise ja märkimisväärsel panuse eest Saarde kogukonna turvalisuse tõstmisel;
- võeti vastu korraldused sotsiaalhoolekande küsimustes;
- sõlmiti tähtajalised sotsiaal-eluruumi üürilepingud;
- otsustati vallavara kasutamise lepingu sõlmimine ja lepingu muutmise.

17. septembril 2020. a

- otsustati esitada Saarde Vallavolikogule menetlemiseks eelnõud „Kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algetamata jätmise“, „Saarde Vallavolikogu 17. oktoobri 2018. a määruse nr 28 “Saarde valla arengukava ja eelarvestrateegia aastateks 2018-2028“ muutmise“ ja „Saarde valla 2020. a lisaeelarve“.

22. septembril 2020. a

- kuulati ära Osaühing Saarde Kommunaal tegevuse ülevaade;
- otsustati lükata koroonaviiruse epideemilise leviku tõkestamiseks edasi Saarde Vallavalitsuse ja hallatavate asutuste poolt alates septembrikuu viimast nädalast kuni oktoobrikuu lõpuni siseruumidesse kavandatud kultuuri- ja spordiüritused kuni asjas uue korralduse vastuvõtmiseni ning lubati Saarde Vallavalitsuse hallataval asutusel Kilingi-Nõmme klubi kinoseansside korraldamine hajutatuse põhimõtet järgides tingimusel, et asutuse juht tagab Terviseameti poolt antud soovituslike nõuete täitmise;
- kiideti heaks hajaasustuse programmist eraldatud toetuste kasutamise kohta esitatud projektide aruanded (projekti „Kivimurru talu, Saarde vald, Leipste küla, kanalisatsiooni-süsteemi taotlus“ lõpparuanne ja projekti „Pärnu maakond Saarde vald Kärsu küla Salmu kinnistu veesüsteem“ lõpparuanne);
- väljastati ehitusluba Solar4you OÜ-le 15 kW päikeseelektrijaama rajamiseks aadressil Vālgu, Laiksaare küla, Saarde vald;
- väljastati ehitusluba suurkaevu rajamiseks aadressil Lutsu, Kalda küla, Saarde vald;
- kooskõlastati alla lihtanke piirmäära hankes „Tali külas Pärna tee 1 asuva elamu lammutusprojekti koostamine“ tehniline kirjeldus.

01. oktoobril 2020. a

- väljastati ehitusluba suurkaevu rajamiseks aadressil Männiku Kamali küla, Saarde vald;
- väljastati ehitusluba suurkaevu rajamiseks aadressil Uuepeedu, Surju küla, Saarde vald;
- anti kasutusluba aadressidele Kilingi-Nõmme linn Pärnu tänav L3, Allikukivi küla Kilingi-Nõmme - Allikukivi kergliiklustee, Tihemetsa alevik 6 Valga-Uulu tee ja Välgaküla Viigi rajatud ühisveevärgi- ja kanalisatsioonitorustiku kasutusele võtmiseks;
- otsustati olmejäätmeveol soodustuste andmine;
- kinnitati 2020. a oktoobrikuu juubeliteotuse väljamaksmine kogusummas 250 eurot;
- kinnitati Kilingi-Nõmme lasteaia Krõll hoolekogu koosseis;
- võeti vastu korraldused sotsiaalhoolekande küsimustes.

06. oktoobril 2020. a

- väljastati ehitusluba suurkaevu rajamiseks aadressil Seljaku, Laiksaare küla, Saarde vald;

- väljastati ehitusluba suurkaevu rajamiseks aadressil Meloni vkt 7, Metsaääre küla, Saarde vald, Pärnu maakond.;
- nõustuti korteriomandite seadmistega ja määrati korteriomandite seadmistel Jaamakülas asuvate 8 - korteriga elamute teenindamiseks vajalik maa, katastriüksuste lähiaadressid ja sihtotstarve;
- nõustuti Saarde vallas asuvate katastriüksuste munitsipaalomandisse andmisega ja määrati katastriüksustele sihtotstarve ja lähiaadressid;
- nõustuti Saarde vallas asuvate katastriüksuste riigi omandisse jätmisega riigi maareservina ja määrati katastriüksustele sihtotstarve ja lähiaadressid;
- eraldati Saarde valla 2020. a eelarvest 50 eurot Endla Murd Studio OÜ-le 02. - 04. oktoobril 2020. a laulukonkurss-festivalil „Golden Rose“ osalenud Maarit Juhkamsoo osalustasu katteks;
- kinnitati „Huvihariduse ja huvitegevuse tegevuste kava 15.01.2020 - 31.12.2020“ muudetud kujul ja eraldati täiendavad toetused alljärgnevalt: Kilingi-Nõmme Spordihoone - Orienteerumise ja pallimängude ringi täiendavad vahendid 1200 eurot ja Kilingi-Nõmme Muusikakool - Surju õppekoja ja viiuliõppe täiendavad vahendid 1700 eurot;
- võeti vastu korraldused sotsiaalhoolekande küsimustes;
- otsustati Kilingi-Nõmme linnas asuvate Kiriku tn 3 hoonestatud kinnistu ja Pärnu tn 60 hoonestatud kinnistu avaliku kirjaliku elektroonilise enampakkumise läbiviimine ja tingimused;
- otsustati lõpetada ennetähtaegselt Saarde vallas Tihemetsa alevikus Hooldekodu tee 13 asuvat Katlamaja kinnistut koormav Saarde valla kasuks tähtajatult seatud tasuta isiklik kasutusõigus vee- ja kanalisatsioonitrasside ehitamise ja omamise osas.

13. oktoobril 2020. a

- väljastati ehitusluba üksik-elamu püstitamiseks aadressil Kiriku 14, Kilingi-Nõmme linn, Saarde vald;
- väljastati ehitusluba suurkaevu rajamiseks aadressil Rebase Kamali küla, Saarde vald;
- kinnitati ja väljastati projekteerimistingimused Eesti Energia AS-le 15 kW päikeseelektrijaama ehitusprojekti koostamiseks aadressil Pärnaõue, Vee-likse küla, Saarde vald;
- kinnitati ja väljastati projekteerimistingimused päikeseelektrijaama ehitusprojekti koostamiseks aadressil Pärnu tn 88, Kilingi-Nõmme linn, Saarde vald;
- otsustati olmejäätmeveol soodustuste andmine;
- kiideti heaks hajaasustuse programmist eraldatud toetuste kasutamise kohta esitatud projektide aruanded (projekti „Saarde vald Allikukivi küla Kooli tee 3 kanalisatsiooni-süsteem“ lõpparuanne, projekti

„Saarde vald Saarde küla Pärnati kinnistu juurdepääsute“ lõpparuanne ja projekti „Saarde vald Rabaküla Rabametsa vkt 25 biopuhasti ja imbsüsteemi rajamine“ lõpparuanne);

- pikendati Saarde Vallavalitsuse 30. juuni 2020. a korralduse nr 244 „Hajaasustuse programmi vahenditest toetuse saamiseks esitatud taotluste rahuldamine ja abikõlblike projektide rahastamine“ alusel rahastatava projekti „Saarde vald Rabaküla Tiigi kinnistu veesüsteem“ elluviimiseks toetuslepingu sõlmimise tähtaega;
- võeti vastu korraldused sotsiaalhoolekande küsimustes;
- otsustati kompenseerida Saarde valla 2020. a eelarvest reall 09510 Heli Juhkamsoole 25.-27. septembrini 2020.a Hiiumaal toimunud XIV üleriigilisel klaveriõpilaste konkursil osalemise kulud Maarit Juhkamsoo osas (praamipiletid õpilasele, majutus õpilasele ja osaline sõidukulude katmine) summas 68 eurot;
- maksta Maarit Juhkamsoo vokaalõpinguteks Saarde valla eelarvest huvihariduse toetust tegevuskulu osaliseks kompenseerimiseks väljaspool Saarde valda tegutsevas erahuvikoolis Endla Murd Laulustuudio summas 30 eurot kuus;
- otsustati esitada Saarde Vallavolikogule menetlemiseks eelnõud „Tihemetsa alevikus asuvate Peahoone tee 2, Voltveti mõisapark P1 ja Voltveti mõisapark P3 kinnistute ostueesõiguse teostamine“, „Vallavara võõrandamine otsustuskorras“, „Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi põhimäärus“, „Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi arengukava aastateks 2021-2023 ja sihiseade aastani 2027“, „Saarde valla koolieelsete lasteasutuste ümberkorraldamine“, „Saarde Vallavolikogu 17. oktoobri 2018. a määruse nr 28 “Saarde valla arengukava ja eelarvestrateegia aastateks 2018-2028“ muutmise“ II lugemisele; „Saarde valla 2020. a III lisaeelarve“, „Raieloa andmise tingimused ja kord Saarde vallas“, „Arvamuse andmine Kamali V uurin-guruumi geoloogilise uuringu loa taotluse kohta“, Saarde Vallavolikogu esindaja määramine Surju Kooli hoolekokku“, „Piiri, Pärnu ja Kantsi tänavate rekonstrueerimise omafinantseeringu katmine“, „Vallavara omandamine“, „Peremehetu ehitise hõivamise menetluse algetamine“.

15. oktoobril 2020. a

- otsustati anda kasutusluba Saarde vallas Välgakülas Viigi katastriüksusele püstitatud teenindusjaam-tankla kasutusele võtmiseks.

16. oktoobril 2020. a

- otsustati esitada Saarde Vallavolikogule menetlemiseks eelnõu “Vallavara võõrandamine otsustuskorras”.

Külliki Kiiver
vallasekretär

Pärnumaa Aasta õppeasutuse juht – Heidi Kodasma, Surju Põhikool

Väga mitmekülgne, suure tööviimega, avatud meele ja innovaatiline juht, kes teeb oma tööd südamega, hoolib töötajatest omades nendega usalduslikku suhet ning väärtustades meeskonnatööd, milles on nõudlik nii enda kui teiste suhtes.

Töötades samas koolis enne direktoriks saamist klassiõpetaja ja huvijuhina, oli ta üks rajajaid projektile “Oma Riik”. Oma Riigi ideeks on kaasata koolielu korraldamisse ja arendustegevusse aktiivsete eestvedajatena nii õpilasi, kooli personali kui ka kohalikku kogukonda. Luues selliselt toimivat arengukeskkonda – aitame kaasa elus toimuleva inimese kujun-

damisele. Koolile omistati “Oma Riik” loomise eest 2004/2005 õppeaasta “Väärt Tegu” tunnustus Haridus- ja Teadusministeeriumilt. Ta on olnud selle projekti eestvedaja 15 aastat ja president 10 aastat. Oma Riigi projekti raames tehakse koostööd ja jagatakse kogemusi Eestis teiste koolidega. Info Oma Riigi tegemistest liigub ka õpilaste kodudesse ning annab võimaluse koos perega rääkida erinevatest väärtushinnangutest ja kodanikukasvatusest.

Heidile on omistatud Surju valla vapimärk valla hariduselu edendamise ja õpilasesinduse “Oma Riik” rajamises osalemise eest. Samuti on ta olnud hari-

dusasutuste sisehindamise nõustaja. Juhina osaleb ta ka ise igapäevaselt õpetegevuses olles õpetajate asendaja ja õpilaste nõustaja ning suunaja klassijuhatajana. Kandidaat väärtustab ilu enda ümber ja loob selleks meeldivat õpikeskkonda, 2015. aastal pälvis koolihoone asutuste seas tunnustuse “Eesti kaunis kodu”.

Heidil on toetav suhtumine rahvusvahelistesse ja kohalikesse projektidesse ning ta panustab ka ise neisse. Õpilaste kaasamine kooli arendustegevusse läbi hoolekogu ja “Oma Riigi” on loonud usaldusväärset suhted nii õpilaste kui personali vahel. Õpetajakoolituse üliõpilastel on loodud

toetav keskkond teha oma praktikat koolis ning hetkel on osalus projektis “Noored Kooli”. Juhi suur toetus on ka muule personalile. 2016 aastal jõudsid kooli kokad “Eesti parim koolikokk” finaali ja saavutasid 2. koha, juht ise oli kogu sellel teekonnal nende suurim fänn ja innustaja.

Direktor viib ellu visiooni koolist kui terviklikust arengukeskkonnast, kus personali ja erinevate huvipoolte koostöö alusel on loodud parimad võimalused iga õpilase ja kooli personaliliikme arenguks, mis võimaldab osaleda elukestva õppe protsessis ning elus väärikalt toime tulla.

Pärnumaa Aasta hariduse tegu 2020

„Pärnumaa aasta tegu hariduses 2020“ anti 6. oktoobril Pärnumaa Omalitsuste Liidu haridustöötajate tunnustusüritusel üle taas Kilingi-Nõmme gümnaasiumiperele. Taas seepärast, et viiel aastal, mil seda tunnustust on

jagatud, on neljal korral auhinnakaru pälvinud meie gümnaasium. Seekordse võidu tõi läinud sügisel vabariigi haridus- ja teadusministeeriumile korraldatud turvalisuse võistlusmäng ÕO-MARU.

Politsei, pääste, kaitse-

väe ning kaitseliidu aga ka jahimeeste, kiirabi, merepääste jne teemade puhul võiks eeldada maskuliinset korralduse meeskonda. Selle eeldajad peavad aga pettuma – auhinna pälvinud korraldajatest olid ¾ naised.

Pärnumaa Aasta põhikooli aineõpetaja

tiitliga pärjati 41 aastat Kilingi-Nõmme Gümnaasiumis geograafia õpetajana töötanud Elli Altin.

Täpsemalt Elli Altini kohta saab lugeda lk 8.

Liikumisenädal

Septembrikuu teises pooles oleme tähistanud 6 aastat järjest rahvusvahelist liikumisenädalat nimega Move Week. Varem oleme seda teinud koos õpilastega, kuid koroonaviiruse tõttu pidime sel aastal oma KiNG-i sõprade abist loobuma. Plaanisime kutsuda hoolealustele omaksed appi, et ühendada külaskäigud koos väljas maskides liikumisega. Paraku tõmbas sellele plaanile kriipsu peale lähimbruses lahvatanud koroonahaigusjuhtum.

Käivitus nn plaan C. Suve viimasel ja sügise esimestel päevadel proovisime hakkama saada oma töötajate abiga, selleks otsustasime koos hoolealustega

liikuda erinevatel päevadel. Sel korral oli teekond selline: vallamaja juurest liiguti edasi uue bussijaama juurde, vaadati purskaevu, tervitati teel oma töötaja rõõmsameelset aastast lapsest, kelle nägemine tõi palju elevust. Lasteaia juurde jõudes tervitati aia äärde uudistama tulnud lasteaialapsi. koolieelsel Lepatriinude rühmal kohe päevakohane suvelõpu laul eelneva proovita esinduslikult välja. Tagasi jõudes ootas lõunasöögi juures all kohvikus küpsetatud pisike Priiduke, millega tähistasime suve lõppu ja sügise algust.

Kolmapäeval ja neljapäeval olid lasteaia lapsed taas aia ääres. Juba kaugelt



meid märgates kuulsime hõikeid, et oleme oodatud ja nemad valmis esinema ilma igasugu varasema kokkuleppeta. Tore oli kogeda, et asjalikeks organisatoriteks osutusid lapsed ise.

7. Move Week toimuski mitmel päeval liikumisenä-

dalana.

Ilmgi oli nagu tellitud – suviselt soe ja päikesepaiseline.

Täna kõiki, kes ürituse kordaminekule kaasa aitasid.

Kristi Sutt
SA Kilingi-Nõmme THK

Sügisene puulehtede vedu

Kilingi-Nõmme linna tänavate ja kõnniteede äärest või avalikus ruumis kasvavate puudele pärit kokku riisutud ja kottidesse pandud puulehed viib ära Osühing Saarde Kommunaal.

Kasutada kotte mahuga 100-240l. Kuivad lehed panna suurematesse kottidesse ja märjad lehed väiksematesse kottidesse. Kotid paigutada puude alla ära vedu ootama.

Puulehtede ära veo soovist palume eelnevalt teada anda e-posti aadressil raul.tammiste@saarde.ee või telefonil 5698 7170. Lehekottidesse ei või panna oksa, olmejäätmeid ega oma aia prahti. Sellisel juhul jäävad kotid tühjendamata.

Erakinnistu omanikel on võimalus haljastujäätmed (välja arvatud oksad) ise kohale tuues need ladustasuta ära anda.

Üleandmise soovist palume eelnevalt teada anda e-posti aadressil raul.tammiste@saarde.ee või telefonil 5698 7170.

Puulehtede ära vedu ja haljastujäätmete tasuta vastuvõttu Marana külas Heitveepuhasti kinnistul asuval kompostimisplatsil korraldatakse **kuni 13.11.2020. a.**

Pärast eelpool nimetatud kuupäeva toimub biolagunevate aia- ja haljastujäätmete

vedu ja vastuvõtt teatava tasu eest. Kompostimisplatsile oma transpordiga viidavate biolagunevate aia- ja haljastujäätmete 1 m³ käitlustasu on 8,25 €, 250 liitri koti eest tuleb tasuda 2,08 €, 100 liitri koti eest 0,84 €. Tellides Osühingult Saarde Kommunaal ka jäätmete ära veo lisandub käitlustasule ka tasu transpordi eest.

Enampakkumised

Saarde Vallavalitsus on kuulutanud välja **elektroonilise enampakkumise** Saarde vallale kuuluva **Kilingi-Nõmme linnas asuva Kiriku tn 3 hoonestatud kinnistule** (registrioriosa nr 4296450, katastritunnus 30601:007:0013, sihtotstarve Ärimaa 60% ja Elamumaa 40%, pindala 1234 m²) alghinnaga 15 000 eurot, tagatisrahaga 1500 eurot ja osavõtutasuga 100 eurot.

Kinnistul asuvas hoones

asus apteek ja 3 korterit. Hoone on remonti vajavas seisukorras.

Enampakkumise tähtaeg on 16.11.2020 kell 12.00.

Kinnistuga tutvumiseks ja lisainfo saamiseks palun ühendust võtta:

Martti Rooden, telefon 449 0139, mobiil 5349 4259, e-post martti.rooden@saarde.ee

Enampakkumise toimub Osta.ee portaalis. Oksjonile on kohaldatud Osta.ee reeglid.



Kiriku tn 3

Saarde Vallavalitsus on kuulutanud välja **elektroonilise enampakkumise** Saarde vallale kuuluva **Kilingi-Nõmme linnas asuva Pärnu tn 60 hoonestatud kinnistule** (registrioriosa nr 170606, katastritunnus 30601:002:0084, sihtotstarve Elamumaa 100 %, pindala 859 m²) alghinnaga 32 000 eurot, tagatisrahaga 3200 eurot ja osavõtutasuga on 100 eurot.

Kinnistul asuvad endise

muusikakooli hoone ja garaaž-kuur.

Enampakkumise tähtaeg on 16.11.2020 kell 12.00.

Kinnistuga tutvumiseks ja lisainfo saamiseks palun ühendust võtta:

Martti Rooden, telefon 449 0139, mobiil 5349 4259, e-post martti.rooden@saarde.ee

Enampakkumine toimub Osta.ee portaalis. Oksjonile on kohaldatud Osta.ee reeglid.



Pärnu tn 60. Fotod Martti Rooden



Ka käesoleval aastal osales Kilingi-Nõmme Vabaajakeskus helkuripuu kampaanias. 5. oktoobril täitsime Pärnu tn 62, ees kasvava väärika ELUPUU helkuritega, kel helkur puudu, saab esmase elupäästja võtta puult, et end pimedal ajal nähtavaks teha. Sep-

tembrikuu loovusringides helkureid valmistanud noored soovivad üksmeelselt kõigile vallakodanikele turvalist teekonda! Helkur on parim kingitus pimedal ajal.

Heli Juhkamsoo
Kilingi-Nõmme
Vabaajakeskuse juhataja

Pärnumaa Täiskasvanuhariduse tunnustamisüritus TÕN 2020

13. oktoobril toimus Täiskasvanud õppija nädala raames Pärnumaa Täiskasvanuhariduse tunnustamisüritus TÕN 2020. Käesoleval aastal pälvis Pärnumaa Aasta Õppijasõbralik tööandja tiitli Ühinenud Metsa-

omanikud MTÜ. Nominendid Saarde vallast olid Aasta Õppija Ele-Tiiu Ruusmann, Aasta Õpitegu – Ateljee 46 keraamika õpitoad ja kursused ning Lasteaed Kröll lapsehoidja koolitus. Edu ja jaksu edaspidiseks!



Pärnumaa Aasta Õppija nominent 2020 – Ele-Tiiu Ruusmann koos Vabaajakeskuse juhataja Heli Juhkamsooga



Pärnumaa Aasta Õpitegu nominent 2020 – Lasteaed Kröll (Evi Lapp ja Aliis Paal). Fotod Karmen Kärg

◀ Pärnumaa Aasta Õppijasõbralik tööandja laureaat 2020 – Ühinenud Metsaomanikud MTÜ (Kadri-Aija Viik)

Ühinenud Metsaomanikud (ÜMO) korraldab regulaarselt koolitusi nii oma töötajatele, liikmetele kui ka huvilistele. 2019. aastal viidi läbi 10 ÜMO korraldatud õppepäeva teoreetilise ja praktilise koolitusega. Seda näiteks noore metsa hooldamise, maarjakase kasvatamise, metsade bioloogilise mitmekesisuse, kliimamuutuste mõjust metsale ja droonide kasutamise teemadel. Koolitused sobisid ka neile, kel puudus eialane taust. ÜMO tegutseb eelkõige eesmärgiga hoida ja kaitsta Eesti metsasid ning selleks on oluline

suurendada metsaomanike teadmisi ja oskusi. Et organisatsiooni moodustavad inimesed, on ka töötajate enesetäiendamine kõrgelt hinnatud. Töötajaid julgustatakse näitama initsiatiivi ja otsima ka ise koolitusteemadel, milles nad tunnevad, et on arenguruumi. Seda võimalust kasutavad töötajad hea meelega, eelmisel aastal osaleti 40 erinevat koolitust või infopäeval. Organisatsioon toetab igati ka uusi töötajaid, kellele seatakse valdkonnas kogunud mentor. Samuti korraldatakse paremaks siseseelamiseks meeskonnakoolitusi.



Pärnumaa Aasta Õpitegu nominent 2020 – Ateljee 46 (Maarja Jalasto koos humanitaarnõunik Annika Viibusega)

Saarde käsitöölised mulgi mustritega tutvumas

3. oktoobril toimus Saarde käsitöölise õppereis Mulgimaale, kus osalesid MTÜ Saarde Käsitöö liikmed ning vallas elavad käsitööhuvilised. Reisi esimeseks sihtpunktiks oli Paistu kihelkond. Küllastati endises Loodi kaupluses asuvat hubast Mulgi savikoda. Savikoja perenaine Leili Randjärv tutvustas oma loomingut ja rääkis, kuidas näitusmüügis olevad esemed valmivad. Tema juhendamisel said Saarde käsitöölised oma võimeid proovida seebialuse valmistamisel.

Seejärel võeti suund Mustla poole, kus asub Tarvastu käsitöökoda. Esmalt kostitati seal reisiseltskonda traditsioonilise mulgi pudruga. Seejärel tutvuti käsitöökodas tegevusega. Tarvastu käsitöökodas pannakse väga suurt rõhku kangakudumisele – kasutusel olid mitmed kangasteljed, millel kooti erinevat liiki kangaid. Kangast käivad kudumas nii kooliõpilased kui ka eakamad proud. Saarde käsitöölised said käsitöökodas perenaise Kairi Puidega vahetada kogemusi ja

muljeid. Pärast käsitöökodas küllastust jäi veel aega käia Tarvastu muuseumis ja raamatukogus ning tutvuda väljapanekuga Tarvastu kihelkonna ajaloo.

Päeva teine pool veedeti Heimtali muuseumis, kus tehti tutvust Eesti rahvakunstipärandiga. Heimtali muuseumi rajaja, kunstnik Anu Raud, on kogunud muuseumisse väga rikka-liku kollektsiooni erinevaid rahvuslikke tekstiilesemeid – arvukalt vaipu, tekke ja kudumeid erinevatest Eestimaa piirkondadest. Muuseumi töötaja Merle Puusepp näitas mitmeid põnevaid tunniistehnikas heegeldatud tikanditega vaipu. Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia õppejõud Inna Raud jagas tarvilikke juhtnööre, kuidas muuseumis käsitööesemeid vaadelda, mustreid maha joonistada ning leida inspiratsiooni tänapäevaste esemete kujundamisel. Küllastada oli võimalik ka kodalukkude näitust. Näitus andis ülevaate juba muinasajal kasutusele tulnud puidust ukسلukkudest.



Mulgi savikoja perenaine Leili Randjärv õpituba läbi viimas

Iga kodalukk on unikaalne autorieksplar, sest iga talumees tegi oma uksele luku ise.

Saarde käsitöölised olid see väga hariv ning innus-

tav päev. Õppereisi käigus koguti palju häid ideid, mida Mulgimaalt üle võtta. Õppereisi toimumist toetas Saarde Vallavalitsus.

Maile Kreevs

Väärikas Vanadus OÜ pakub tööd HOOLDAJALE, ABIHOOLDJALE.

Tööpakkumine asendustöötajale täistööajaga või osalise tööajaga haiguslehel või puhkusel oleva töötaja asendamiseks.

Tööülesanded: hoolealuste abistamine igapäevastes tegevustes, voodipesude vahetamine, mähkmete vahetamine, hoolealuste igapäevaste hügieenitoimingute abistamine, üldine tubade korrashoid.

Kandideerimise tähtaeg 31.10.2020.

Lisainfo Rene Ollino (juhataja) telefon 5660 0428, e-post rene@kilingivilla.ee

10.november algusega 11.00
SURJU RAHVAMAJAS

TÄHISTAME KOOS

VÄÄRIKATE SÜGISPIDU

Külas 45 aastat laval,
ansamblist LAINE
tuntud laulja Merle Lilje

Kilingi-Nõmme Gümnaasium

Kõrvitsarallil kaotajaid ei olnud

Kui õpetaja Ly Rätsep 2019. aastal praeguse 5.b klassi juhatajaks sai, tekkis ta peas kohe soov midagi koos laste ja vanematega ühiselt ette võtta. Kõrvitsate kasvatamine Tallinna loomaaia elevantidele tundus igati tore mõte. Möödunud aasta septembri lõpus käiski õpetaja Ly mõtte klassi Facebook'i grupis välja. Rõõmuga olid valmis osalema nii lapsed kui vanemad.

Kahjuks jättis kevadine distantsõpe ära ralli esimese ühise etapi, kus lapsed oleksid koos seemned mulda pistnud. Selle töö tegi klassijuhataja ise. Kuid juba 20. juunil, kui piirangud seoses koroonaviirusega leevema hakkasid, toimus kõrvitsaralli teine etapp – taimede istutamine. Ilmataat oli Punaparki kokku tulnud osalejatele armuline. Vihma ei sadanud, samuti polnud väga palav.

Tööd oli omajagu, sest hoole ja armastusega elule turgutatud kõrvitsataimed oli vaja maha istutada. Lisaks klassijuhataja kasvatatud taimedele tõid lisa ka õpetaja Mari Karon ja Jaesliini ema. Kokku 62 taimet! Sellist suurt sibli

mbrite ja labidatega polnud Pärnaoru talus veel enne nähtud. Isade ülesandeks oli ojapervele kõrvitsate jaoks istutuskohad kaevata, et emad saaksid rammusa sõnniku-mulla seguga täidetud ämbritega vapralt üle oja hüpata ning istutusaugud ära täita. Kui alguses oli see tegevus igati tore, siis aja möödudes hakati leiutama nutikamaid viise, kuidas lihtsama vaevaga mulla transporti korraldada. Kõige raskem oli koerbrigadir Huberti töö, kelle ülesandeks oli kõik augud korralikult üle nuusutada, samuti loendamatu arv kordi laste visatud palli tagasi tuua.

Samal ajal, kui vanemad labidate ja ämbritega rassisid, kaunistasid lapsed Kokakooli juhendaja, õpetaja Mari Karoniga, torti ning Anneli ja Karme olid nende jaoks välja mõelnud mitu põnevat mängu.

Pärast raskeid kaevamise, mulla segamise ja vedamise töid, tuli päeva kõige vastutustrikkam ülesanne, mida said täita lapsed. Nimelt jagasid nad iga istutuskoha juurde kõrvitsataimed, mis päris kiiresti koos vanemate

abiga mulda said. Kastmise raske töö võtsid enda peale Saarde Vabatahtlikud Pritsumehed, kes tõid kohale oma suure paakauto, et taimedele lahkelt kümneid, kui mitte sadu liitrit vett jagada. Viimaseks tööks jäi veel kõrvitsataimede ümbrus heinaga multšida, et kuivad ilmad neile liiga ei teeks.

Laste esimene õpetaja Mari Karon, sai istutada ekstra talle kasvatatud kõrvitsataime, Crown Prince'i.

Pärast rasket ja vastutustrikkast taimede istutamist oli aeg pidada piknikku ja süüa head-paremat. Laiali mindi teadmise, et kui kõik hästi läheb, tuleb sügisel ralli kolmas etapp – kõrvitsate koristamine.

Suvi ei hellitanud laste istutatud kõrvitsaid alguses kohe üldse mitte. Ööd olid jahedad ja taimed ei tahtnud korralikult kasvada. Aga augustis said lõpuks kõrvitsataimed hoo sisse ning soe vananaistesuvi septembris aitas vilju veelgi paisutada.

3. oktoobril toimus ralli finaali. Päike säras taevas ja oktoobrikuu alguse kohta oli ilm tavatult soe. Hoovi peal ootasid juba pererahva



Foto: Merlin Tallo

kasvatatud kõrvitsad, mida sai kohe kaaluma hakata. Suurem osa seltskonnast aga suundus tuttavale oja- kaldale kõrvitsaid koristama. See töö läks palju-palju kiiremini, kui istutamine.

Iga kõrvitsa kaal sai tahvilile kenasti kirja ning kui kogu saagi lõppkaalu lapsed kokku arvutasid, said nad igati korraliku tulemuse: 247,2 kg. Üllatuse valmis tas meile ka üle tee elav naabripere, kes teades 5.b kõrvitsate kasvatamise aktsioonist, saatsid enda poolt kasvatatud kõrvitsad laste omadele lisaks ja nii kujunes

kogusaagiks 360 kilo ilusaid kõrvitsaid.

Ralli viimasel etapil olid kõhutäitjateks Saarde Vabatahtlikud Pritsumehed oma legendaarsete Pritsu burksidega. Mängudega aitasid laste päeva huvitavamaks muuta seekord Merlin ja Joosep.

Oli üks igati vahva päev! Loomaaia elevandid ning muud asukad on kindlasti äärmiselt tänulikud nende kõrvitsate eest, kuid veel tänulikumad on 5.b klassi lapsed ja vanemad, kes tänu õpetaja Ly algatusele on saanud veel suurema kingituse

– palju kvaliteetaega ühiselt toimetades. Aitäh meie tublidele abilistele:

Männe talu peremees Karli Männe, Merlin Tallo, Saarde Vabatahtlikud Pritsumehed, Mari Treial, Rünno Rätsep, Sirje Jakobson, Anneli Pesti, Karme Tammist, Brith Marii Treial, Joosep Lünkund, Oja talu pererahvas.

Kõrvitsaralli on ralli, kus võidavad kõik!

Kõikide rallil osalejate nimel

Villemi ema, Mare Tallo

Õpetajate päev

2. oktoobril võtsid pedagoogikoorma enda kanda gümnasistid ning õpetaja Helle Bergi ja Kätlin Lauri eestvedamisel ning Mari Karoni ja Raivo Tõnissoni toel asuti ajarännakule aastase 1961.

Ajastutruu miljöo kooli muuseumiklassis aitas sisustada Tallinna Linnamuuseum ning kõned, statistilised andmed ja mitmed meeleolukad atribuudid olid võtta kooli arhiivist.

Malevarühmade moodustamine kulges distsiplineeritult ja planeeritult, natsionalistlike ilminguteta ning koolihoone piduliku avamise rekonstruktsioonis said kõik vajalikud seltsimehed tänatud ja tervitatud. Pidulikul aktusel selgus, et sotsialistlikus võistluses edestasime Abja Rajooni teise kooli 101%-lise



õppeedukusega ning et läti keeles on leninlik haridustsitaat nii: mokitas, mokitas, mokitas - lenins.

Päeva kokkuvõttes tõdesid gümnasistid, et särk oli seljas märg seda õpetajatööd tehes ning õpetajad omakorda tundsid end vägagi lustlikult.

Erli Aasamets

Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi direktor

Kooli muuseumiklassis avati punanurk

Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi ajalooõpetaja Helle Bergi suur mure oli, kas punanurk saab piisavalt punane ja vastab 1961. aastal valitsenud õhustikule, sest just nimetatud aasta oli valitud õpetajate päeval toimunud ajarännaku sihtpunktiks. Ajas rändasid seekord pedagoogid, keda ainetundides asendasid gümnasistid. Nõu ja jõuga aitas ürituse õnnestumisele kaasa Eesti Ajaloo- ja Ühiskonnaõpetajate Seltsi juhatus liige Pille Rohtla.

Kelluke Pille Rohtla käes helistas osalejad tagasi 30. septembrisse 1961. Päevakord nägi ette kogunemise Kilingi-Nõmme I Algkooli asukoha ees, punalipulise marssimise Kilingi-Nõmme uue koolihoone ette, tervitussõnad EKP Keskkomitee Vabariikliku Parteikooli lektorilt sm Vilhelmiine Puuseljalt, fanfaarihelide saatel lindi läbilõikamist, aktust kooli aulas ja pioneerikoondust punanurgas. Ehedust päevale lisasid koolimaja ees pidulisi ootavad kokatädid, ajastuhõngulised kõned, Laima Saldejumps – külaline Lätist ja heeringaleivad plekktaldrikul. Sm Vilhelmiine Puuselj manitses noori olema kõlbelised kommunistiehitajad ja selgitas pikalt partei juhtiva osa tähtsust. Kooli direktori kõne 1961. aastal oli napisõnalisem ja faktipõhisem: õppeedukus 89%, suurepäraseid tulemusi kunstilises võimle-

mises, males ja veel paljudel spordialadel. Emotsionaalne oli agitbrigadi ja noorte leninlaste esinemine.

Punanurk oli sel päeval piisavalt punane, enamus õpetajaid tulid kohale koolivormis või pidulikus pioneerivormis, osalejad saatsid seltsimeheliku läkituse aastasse 2020. Huvilistel



Fotod: Margit Jaanson

on võimalus sündmuse kohta lugeda ja pilte vaadata koolilehest „Kirjatark“ Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi kodulehel.

Eelmine ajarännak viis gümnaasiumiõpilased Eesti Vabariigi algusaega, seekord rändasid õpetajad aastasse 1961. Õpetaja Helle

Berg valmistab juba ette järgmist rännakut eesmärgiga mitte takerduda ajaloo kammitsatesse, vaid käsitleda ajalugu kui õppetundi tuleviku mõistmisel.

Mari Karon

Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi õpetaja



Surju Kool

Surju Kooli tegemised

Ametlikult alanud sügis haarab tasapisi võimu enda kätte ja kuigi loodus valmib puhkeperioodiks, kogub koolielu hoopis hoogu ning põnevaid toimetusi jagub igasse päeva. Oktoobrikuu alguses tähistasime kooliperega õpetajate päeva, mille käigus said üheksanda ja kaheksanda klassi õpilased proovida õpetajaametit nii koolis kui lasteaias. Hommikul sai nii mõnigi õpetaja üllatusega teada, et kooli parkla on üleöö muutunud tasuliseks ja parkimistrahvi vältimiseks tuli kogu oma loovus mängu panna. Õpilasi üllatas seevastu õpetajate päevaks koostatud uus tunniplaan, kus polnudki matemaatikat ega inglise keelt, vaid hoopis polüglottide meistriklass ja binaarsüsteemi alused. Päev oli täis lõbusaid, arendavaid ja

Anneli Järvesaart. Surju Kooli õpetajate algatuse „Märka kolleegi“ raames pälvisid tunnustuse õpetajad Tiia Hermann ja Marge Leppik, kes mõlemad on alati abivalmis, rõõmsameelsed ja töökad. Kooli õpilasesinduse Oma Riik „Hea õpetaja 2020“ tiitlid said õpetajad Ulva Tallo ja Riina Ollo. 05. oktoobril avati pidulikult Surju Kooli ees mälestuspink kauaaegsetele pedagoogidele. Idee pingist pakkus välja meie kooli vilistlane Viive Korb ning mõtte aitasid teoks teha teised vilistlased. Suur tänu toreda kingituse eest!

Igapäevane õppetöö on Surju koolis viimastel nädalatel olnud tihedalt seotud keskkonna ja loodusega. 17.-18. septembril külastasid 4.-7. klassi õpilased KIK-i projektide „Klaas II. Ümber palava



Parkimiskontrolörid õpetajate päeval

loovaid tegevusi ning ülesandeid. Traditsiooniliselt kuulub Surju Kooli õpetajate päeva juurde õpetajate tunnustamine ja tänamine. Üksteise märkamine ja toetamine ning kolleegide tunnustamine hästi ja südamega tehtud töö eest nii oma majas kui ka väljaspool on koolielu lahutamatu osa: Surju Kooli direktor Heidi Kodasma valiti 2020. aastal Pärnu maa aasta õppeasutuse juhiks, Saarde valla poolt pälvisid tunnustuse õpetajad Marge Leppik ja Maie Sarapik ning infojuht Valter Tominga, lasteaija õpetajatest tunnustati õpetaja

ahju“ ja „Klaas III. Klaasi tootmine Eestis ja klaasi mõju keskkonnale ja inimese teisele“ raames Järvakandi klaasimuuseumi, kus neile räägiti klaasi valmistamise traditsioonidest Eestis ning õpilased said vahetult jälgida klaasi valmistamise tööprotsessi.

22. septembril toimus 8.-9. klasside õpilastele KIK-i projekti „Matsalu rahvuspargi maastikud“ raames õppekäik Matsalu rahvusparki, kus tutvuti poollooduslike kooslustega ja rannaalade elurikkusega.

24. septembril osalesime Maailmakoristuspäeval, mille käigus andsime oma-



Kaks põialpoissi



Komeet. Foto: erakogust

poolse panuse väikeprügi kogumisele kooli ümbrusest ja keskkuses asumatelt mänguväljakutelt. Väikeprügi puhul olid tänava fookuses suitsukonid ja nende tekitatud keskkonnaprobleemid. Suurima koguse eemaldas neid loodusest meie kooli 6. klass.

28. septembril osalesid 9. klassi õpilased Lume Tuum, Kaisa Põltsam ja Martti Tarsalainen Pärnu Nooruse Majas toimunud loodusaineid tutvustaval õpilasvõistlusel „Komeet“. Üritusel said õpilased viia läbi katseid erinevate seadmete ja vahenditega, et mõõta ja analüüsida erinevaid keemilisi ja füüsikalisi protsesse. Võistkondadel oli ettevalmistusteks aega 45 minutit, mille järel tuli oma katset tutvustada ja esitleda saadud tulemusi.

6. oktoobril uurisid 1.-3. klassi õpilased Kabli külastuskeskuse programmi „Lähme metsa seenele ja marjule“ käigus Tolkuse rabas kasvavaid taimi ja maitseid mustikaid, sinikaid, kukemarju ja jõhvika. Samal ajal olid 7.-9. klasside õpilased Kabli külastuskeskuse looduse õpperajal, kus programmi „Merelt maale ja maalt merele“ abil said selgemaks Liivi lahe ja rannaalade elustikuga seotud teemad.

08. oktoobril oli Surju kooli pere oodatud Kabli linnujaama „Linnupäevale“, mis tavapäraselt on olnud üle-eestiline üritus, kuid praeguses olukorras piirdui ühe kooli õpilastega. Ornitoloo Riho Kinks tutvustas 2020. aasta

linnuks valitud tuttpüti ja rääkis, miks linnud rändavad ja kuhu erinevad liigid talvituma lendavad. Lisaks oli meil harukordne võimalus külastada Kabli linnujaama, kus oli üleval 17 meetri kõrgune Helgoland mõrdpüüdis, mille abil on Kablis linde röövastatud ja nende rännet uuritud juba üle 50 aasta. Keskkonnaagentuuri eluslooduse osakonna peaspetsialist Meelis Leivits rääkis meile linnujaama tööst ning tema juhendamisel said meie kooli õpilased röövastada äsja püütud põialpoisse ja tihaseid. Saime ka teada, et lisaks lindude uurimisele tegeletakse Kabli linnujaamas ka nahkhiirte seirega.

Looduse uurimise kõrval jõudsime läbi viia õpilasesinduse Oma Riik valimised, mille võitnud 9. klassi erakond Viimane Võimalus alustas kohe koalitsiooniläbirääkimisi teiste erakondade esindajatega. Koalitsioonileppe sõlmimise järel astus 13. oktoobril ametisse uus valitsus, milles on esindatud kõik tänavuses valimiskampaanias osalenud erakonnad. Soovime neile toredaid ideid ja tegutsemistahet.

Samuti tegelesime hoogsasti spordiga, sest terves kehas on terve vaim. 23. septembril osales 9. klass heategevuslikul teatejooksul Pärnus, mille eesmärgiks on liikumisvõime kaotanud laste toetamine. Laste rahaliseks toetamiseks seati üles annetusliin. 29. septembril toimus ülekoolline spordipäev, mille jooksul pakkusid erilist

Surju Kooli juures avati pink endistele kauaaegsetele õpetajatele

Minu õpetaja koolis kõige parem on...

Nii ütleb laulusalm, nii arvavad ka väikesed poisid ja tüdrukud oma kooliteed alustades. Mida aeg edasi, seda raskemaks läheb õppimine ning koolis käimine. Lõpuks aga saab igaüks aru, et kooliaeg on ilus ja huvitav aeg, mille muudavad selliseks targad ja head õpetajad. Just õpetajad aitavad meil piltlikult öeldes valmis laduda maja alusmüüri, millele edaspidi peame ise kogu maja valmis ehitama.

Kooli vilistlaste eestvedamisel sai teoks kauni pingi paigaldamine endistele õpetajatele praeguse koolihoone juurde. Tamme puust pingi valmistas Taivo Tilk, sildid õpetajate nimega vilistlase Mait Talviku poeg Marek Talviku, pingialuse tegi valmis kooli majandusjuht Rutmar Lepik. Suureks abiks ja toeks oli õpetaja Ave Kartau. Ürituse jäädvustasid fotodele Kalju Sarapu ja Hele-Riin Kutsar. Kogu tegevust koordineeris vilistlaskogu juht Viive Korb, kes töötab õpe-

tajana Pärnu Koidula gümnaasiumis.

Avamisüritusel ütles praegune koolijuht Heidi Kodasma, et „see on suur panus, mida õpetajad on koolile andnud ning saab väärikalt tähistatud ühe ilusa pingiga.“ Silja Juhansoo arvas, et „vähesed vallad ja koolid saavad uhkustada sellega, et neil on selline pink kooli juurde tehtud“. Karin Juhkam aga pidas seda päeva, üritust ja pinki lausa elutööpreemiaks. Ta ütles, et „õpetajate töö ei paista mõnikord välja, seda nähakse alles aastakümneid hiljem.“

Sellele kaunile pingile on jäädvustatud järgmised nimed: Aleksander Riis, Aleksander Kallaste, Marie Haljaste, Elvi Arro, Karin Juhkam, Anne-Mari Haljaste, Hilja Valme, Silja Juhansoo, Aime Jürgenson, Enda Reilent, Aino Palmiste, Tiit Turk, Eve Männik ja Maie Sarapik.

Üritus lõppes ühises kohvilauas koogi söömise ja mälestuste jagamisega.

Viive Korb



Pingi avamine. Vasakult Heidi Kodasma ning Viive Korb



Õpetajad pidupäeval. Pingil istuvad vasakult Karin Juhkam, Silja Juhansoo, seisavad vasakult Maie Sarapik, Tiit Turk, Eve Männik. Foto: Hele-Riin Kutsar

põnevust pingelised korvpallilahingud meie kooli õpilastest moodustatud võistkondade vahel, samuti võisteldi ka erinevatel kergejõustikualadel. 30. septembril osalesid meie kooli jalgpallipoisid maakondlikul jalgpallivõistlusel Väandras ning saavuta-

sid 6.-7. koha.

Varsti on tulemas sügisvaheaeg – loodame, et nii õpilased kui õpetajad saavad veidi tempot maha võtta ja puhata, et pärast vaheaega kooliaastat sama sisukalt jätkata.

Õpetaja Riina Ollo

Kilingi-Nõmme Lasteaed „Krõll”

Sügise sünnipäev Krõlli lasteaia Siilikeste ja Mõmmikute rühma laste pilgu läbi

Nagu sünnipäevale kohane, tehakse sünnipäevalapsele kingitusi. Mida siis sügisele sünnipäevaks kinkida?

Siilikeste rühma lapsed (4-5 aastased) kingisid sügisele järgmist: tammeterusi; kuusepuu oksa; banaane; pliiatseid, et värvida päikest ja lehti; mänguasju; barbi nuku; naeratusi; ilusaid lilli; kalli; raamatu; käbisid; särki.

Mõmmikute rühma lapsed (5-6 aastased) kingisid aga: ilusa maailma (Jete); värvilisi puulehti (Joanna); Eesti lipu (Trevor); traktori, et saaks põllult kartulid ära vedada (Hugo); raha, et sügis saaks omale soojad riided osta (Robin); auto – sügis saaks sellega mängida (Anne-Mary); jäätist – siis on sügisel hea meel (Lisette); telefoni – siis saab sügis helistada talvele, kevadele ja suvele (Magnus); puitu – sügis saab omale sooja maja ehitada (Robin); jääjooki – sügis saab juua, kui palav hakkab (Remi); puhutuse – riisun kõik lehed kokku (Robin);

Mida aga sügis lastele vastu pakkus, käisid lapsed looduses avastamas. Sügis pakkus sel päeval laste pilgu läbi erinevaid asju. Näiteks: tuult, kollaseid lehti, külma järvevett, pilves taevast, krõbisevat sõnajalalehte, kärbseseeni, pohlakaid, Mügri auku, lillekest, keerlevaid lehti.

Laste poolt pakutud nähtused said aga hiljem rühma õpetajatega luuletusse pandud. Nii valmiski Siilikeste rühma tore luuletus:

„SÜGISE SÜNNIPÄEV.“

Autorid: Siilikeste rühma lapsed ja õpetajad.

SÜGIS TULI TUULEGA, LAPSE RÕÕMSA TUJUGA.

TULI KOLLASTE LEHTEDEGA, EHTIS METSA NENDEGA.

TULI PILVES TAEVAGA, AGA ILMA VIHMA.

TULI KÜLMA JÄRVEVEEGA,

KRÕBISEVA SÕNAJALA LEHEGA.



Fotod: erakogust

SÜGIS METSA ALLA LAOTAS KÄRBSESEENI, POHLAKAID
MULLAS LEBAS MÜGRI AUK, SEAL ON KÄINUD KOLE PAUK
ÜKSIK LILL VEEL TUULES KÕIKUS, TAEVA POOLE UNNE SOIKUS.
SÜGIS LEHTI KEERUTAS, LAPSI ÕUE MEELITAS.

Lisaks oli sügis peitnud Krõllikate koduaedadesse „Sügisnunnusid.“ Koostöös lastevanematega, sai neis toreda ja lustaka „Nunnude“ näituse.

Suured tänud kodudele.

Krõlli põnevad tegemised värvikireval sügisel

Käes on imekaunis sügis. Vaatamata ringihiilivale salakavalale haigusele, on lasteaialaste igapäevaelu rõõmu ja tegemisi täis.

Aasta algas Terepeoga, kus kõik lapsed said tere öelda nii vanadele kui uutele sõpradele.

Mihkkipäevaks valmis TEL meeskonna eestvedamisel näitus „Mihkkipäeva muhedad juurikad“. Näituse põnevad ja huvitavad eksponaadid valmisid kodus koos ema ja isaga. Paprikast oli saanud ralliauto, pikast kurgist krokodill, suvikõrvits oli võtnud pingviini kuju jne. Kõikidele eksponaatidele olid mõeldud ka põnevad nimed, nagu näiteks „Nobejalg heinamaal“, „Kosmose jännes ja tema abilise“, „Liblikaröövik Maiko“, „Ussike Krissi“.

Paar päeva hiljem oli lastel võimalus näha mahla tegemist ning sellest ka ise aktiivselt osa võtta. Mahla pressi sisse said kõik lapsed oma käega poetada õunu ja punast peeti. Koheselt oli võimalik ka äsja valminud mahla maitsta, mis oli otse loomulikult lausa oivaline isetehtud on ikka alati hästi tehtud!

Nagu alati, kutsus ka sellel aastal värviline sügis kõiki lapsi metsa sügismatkadele.

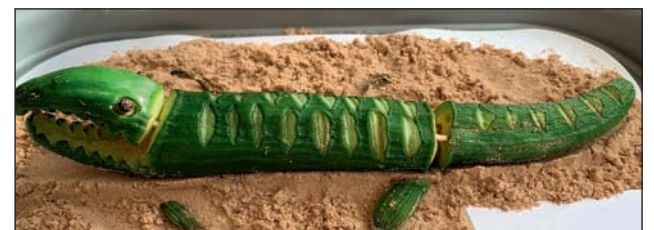
Matkal käisid ka Sipsikute rühma lapsed sügisvärve otsimas ja mõnusat sügisilma nautimas. Kõigepealt jäidki matkasellidele silma värvikirevad sügis-

puud. Need lausa kutsusid ennast imetlema ja kallistama. Tuttavad olid lastele kuldkollane kasepuu, purpurpunane vaher, endiselt roheline tammepuu, pealt okkeline ja seest pruunide munadega kastanipuu. Põnevusega otsiti ka nende puude väikseid lapsukesi. Eriti üllatunud oldi, kui leiti väike tammepuu, kellest olid kõik lapsed vähemalt peajagu pikemad. Meile õnneliku juhuse tõttu leidsime ka puu kätke, mille pealt said lapsed puu aastaringe lugeda. Laste arvates oli see puu väga, väga vana – juba neljakümne aastane! Ringi vaadates märkasidki lapsed, et metsas on puid nii eri jämedusega kui ka eri vanusega.

Eemal puude all märkasid lapsed hiigelsuurt sipelgapesa, mida ei saanud lähemalt uudistamata jätta. Lähemal vaatlusel nägid lapsed, kuidas ka sipelgad ilusat sügisilma nautisid ja usinasti ringi sebisid ning oma toimetusi tegid.

Lisaks kõigele ilusale ei jäänud lastele pilkudele märkamatuks ka inimtegevuse ebasobivad teod. Leiti tühje pudeleid puude all vedelemas ja paberitükke lausa prügikastide kõrval maas. Laste arvates oli see lausa inetu. Nendele eba-meeldivatele leidudele vaatamata jätkus positiivseid matkamuljeid veel pikaks-pikaks ajaks.

Sipsikute rühma õpetajad



On see kurk või krokodill



Kui vana see puu küll võis olla...

Tali Lasteaed

Tali lasteaia tegemised septembri- ja oktoobrikuus

Taas on alanud uus õppeaasta.

Avalöögiks uuel õppeaastal oli vanavanemate päeva tähistamine 14. septembril.

Algul oli väike vestlusring täiskasvanutega mõnuses kohvilauas, kus vanemad, vanavanemad ja vanavanavanemad said meenutada lõbusaid seiku oma lapsepõlvest. Kõige põnevam ja seiklusrikkam tundus olevat Peep Kaljuste lapsepõlv.

Eelnevalt olid emad-isad toonud vanavanemate ja vanavanavanemate pilte, nendest seadsid õpetajad kokku toreda fotostendi. Uudistamist ja äratundmisrõõmu oli nii lastel kui täiskasvanutel. Ürituse lõpus tänasid lapsed külalisi tänukaartide ning lilledega.



Vanavanemate päev

22. septembril tähistasime sügise sünnipäeva kokkamisega, iga laps sai teha oma väikse koogi. Nagu ütleb laulusalm: „Kook see

maitses hea“. Nii arvasid lapsed ja ka vanemad.

24. septembril külastas Eesti Vabariigi president Tali kanti ning meie laste

ja õpetajate suureks üllatuseks ja rõõmuks leidis ta aega meiega natuke vestelda ning ühispilti teha. See oli meile väga suur au ning seda sündmust meenutatakse veel

kaua.

5. oktoobril tähistasime traditsioonilist õpetajate päeva. Meie väike, kuid monoliitne kollektiiv tänab südamest lapsi, lapsevane-

maid ja valda toredate kaartide, lillede ning maiustuste eest.

Sel aastal tegime „nunnukonkursi“ veidi teisiti kui tavaliselt. Võistluse asemel plaanisime teha ühe toreda ühistöö. Kõik lapsed tõid oma koduaiast ja metsast huvitavaid sügisande. Nendest valmis meeskonnatööna kompositsioon „Sügis aias ja metsas“.

12.–16. oktoobrini toimus lasteaia leivanädal. Ülemaailmset leivapäeva tähistasime meiegi väikeste puuviljaleivate küpsetamisega. Omavalmistatud soe leib värske võiga oli ikka tõesti hea. Sooja leiba, mõtelge...

Tegemised pani kirja õpetaja Signe



Tali lapsed pr Presidendiga

Saarde valla teenekad haridustöötajad

Kilingi-Nõmme Gümnaasium

Õpetaja Elli Altin

Juba enne kooli minemist oli Elli veendunud, et seob oma elu loodusteadustega ja nii see on ka läinud. Kui pikalt, sügavalt ja tulemuslikult – vaevalt õpetaja Elli oskas seda lapsena ette näha. Kuid panus loodusteaduste omandamisse Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi õpilastel on õpetaja Elli poolt nii pikk kui ka lai!

Kõik, mis puudutab loodust ja geograafiat, sellesse suhtub Elli väga kirglikult. Õpetaja Elli Altini eestvedamisel liitus Kilingi-Nõmme Keskool 1997. aastal USA asepresidendi Al Core poolt algatatud keskkonnasuunitlusega haridus- ja teadusprogrammiga GLOBE. Süsteemsed ilmavaatlused 20 aasta jooksul on olnu õpetaja Elli südameasi ning uhkusega rõhutab ta, et sellise staažiga koole Eestis rohkem ei ole. Selle valdkonna mentori ja järjepidevuse hoidjana on õpetaja Elli koolitanud kolleegide Eestis ja Baltimaades. Ta on osalenud ise ja

kaasanud ning julgustanud õpilasi osalema Eesti sisestes ning rahvusvahelistes teadusprogrammides. Tema eestvedamisel on mitmel aastal Kilingi-Nõmme Gümnaasiumi õpilastel olnud võimalik kohtuda NASA astronautidega ning koolil on hea kontakt Eesti USA suursaatkonnaga.

Erilise südamesoojuse ja uhkusega meenutab õpetaja Elli neid meie kooli õpilasi, kes on valinud edasiõppimiseks loodusteaduste eriala Tartu Ülikoolis. Ning mitte üksnes edasiõppimiseks vaid ka teadustöö kui elu ja karjääri – õpetaja Elli vilistlased on doktoriõppes.

Õpetaja Elli on hea suhtleja, entusiastlik, oma seisukohti tuliselt kaitsev ja hea huumorimeelega õpetaja. Alati on ta valmis töötama meeskonnas ja nägema vaeva oma professionaalse arengu nimel.

Pühendumine, asjatundlikkus, aine esitamise oskus, rohked õppetunnid klassiruumist väljas ning



erinevate digivahendite oskuslik kasutamine õppetundides, on innustanud ning turgutanud õpimotivatsiooni suurel hulgal õpilastest. Õpetaja tunnid on näitlikustatud, õpetamise juures on kasutusel erinevad meetodi ning mis peamine, õpetamine on Elli tundides seotud eluliste näidetega kodukohast.

Oma eriala fanaatikuna viibib Elli meelsasti vabas õhus. Samuti on õpetaja eeskujuks oma kohuse-

tunde ja püüdlikkusega koolipere keraamikaaringis käijatele. Nii mitmedki vaagnad ning suhkrutopsid on leidnu koha endale meie kooli õpetajate toas. Kõigele juures on õpetaja Elli positiivne ja harkaja vanaema.

Õpetaja Elli Altin on pälvinud Johannes Käisi preemia 1999. aastal.

Autasu antakse õpetajale, kes on silma paistnud Johannes Käisi pedagoogilise pärandi või teiste kooliuhenduslike ideede rakendamise ja propageerimisega või oma töökoostuste tutvustamisega ning väärib tunnustamist oma aktiivsusega.

2017. aastal tunnustas Saarde Vald õpetaja Elli Altin'i tänukirja pikaajase ja tulemusliku töö eest Kilingi-Nõmme Gümnaasiumis ning loodushariduse edendamise Eestis ja rahvusvahelisel tasandil ja aastal 2020 Saarde Valla väikese vapi-märgiga.

Kilingi-Nõmme Gümnaasiumist siirdub pensionile 41 aastat kehalise kasvatuse õpetajana töötanud Ülo Liblik.

Hingelt spordimehena on Ülo aastaid põhimõttele kindlalt pühendunud keha-kultuuri ja tervislike eluviiside propageerimisele õpilaste hulgas. Pärnu Maakoolide Spordiliidu juhatuse liikmena on Ülo aastaid esindanud Pärnumaad Eesti Koolispordi Liidus. Teades ja tundes noortes-pordi rõõme, võimalusi ning muresid on õpetaja kaasa elanud kümnete meie kogukonna noorsportlaste kordaminekutele.

Tööaastate jooksul Kilingi-Nõmme Gümnaasiumis on Ülo jõudnud olla klassijuhataja neljale lennule. Tema lõpetajad 42. lennust (1990. a.), 50. lennust (1998. a.), 58. lennust (2006. a.) ja 66. lennust (2014) mäletavad ja iseloomustavad teda kui õpilaste iseseisvust ning aktiivsust toetavat klassiju-



hatajat.

Ülot mäletatakse paljude Eesti Õpilasmaleva rühma-des käinute poolt malevarühma komandörina ning oma panuse kogukonnas annab Ülo jätkuvalt Saarde Vallavolikogus.

2013. aastal pälvis õpetaja Ülo Liblik Saarde Valla Väikese Vapimärgi pikaajase pühendumusega tehtud töö eest haridussüsteemis ning valla spordielu arendamise eest. 2018. aastal sai õpetaja Ülo Saarde Valla tänukirja kauaaegse töö eest Kilingi-Nõmme Gümnaasiumis.

Surju Kool

Õpetaja Eve Männik

Pärast Pärnu L. Koidula nimelise 2. Keskkooli lõpetamist 1965. a kutsuti Eve tööle Päriveri sohvoosi vastavatud lasteaeda, mis paiknes endises Lepplaane koolimajas. Samal ajal alustas Eve õppimist Tallinna Pedagoogilise Kooli kaugõppe osakonnas lastaiakasvatava erialal.

1985. a asus Eve Männiku abikaasa tööle Surju sohvoosi direktorina. Nii tuli Evel jätta pea 20 aastat kestnud töö lasteaias ja kolida Surju. Oli õnnelik kokkusaatus, et samal sügisel valmistsid koolid vastu võtma 6aastaseid õpilasi. Ka Surjus alustas tööd 6aastaste klass (0-klass), millele oli vaja klassijuhatajat. Nii sai õpetaja Eve Männikust 1. augustil 1985. aastal Surju Põhikooli õpetaja.

Õpetaja Eve Männik on kasvatanud üles mitu põlvkonda haritud ja tublisid kodanikke. Oma töös järgib õpetaja põhimõtet, et kool ainult ei õpeta, vaid kasvatab elus väarikalt toimetulevaid isiksusi. Oma siira ja kustumatu entusiasmiga on õpetaja Eve Männik igal aastal oma õpilastesse süstinud koolirõõmu.



Alati särasilmne õpetaja Eve Männik. Foto: Valter Tominga

Õpetaja Eve Männikut tunnevad kolleegid eelkõige inimesena, kelle poole võib alati nõu ja abi saamiseks pöörduda. Koolipere ja kogukond saab igal kevadel imetleda õpilaste töid suurel kunstinäitusel. Läbi kunsti on õpetaja Eve Männik jõudnud ka kõige suurema rübliku hinge ja pannud ta tegema töid, mida hiljem kõik imetleda saavad. Õpetaja Eve edukamad õpilased on Kärt Koosapöeg ja Aura Mengel. Väikese kunstipisiku saab aga iga Surju kooli lõpetaja Eve Männikult kaasa.

Aitäh, õpetaja Eve Männik, südamega tehtud töö eest!

Heidi Kodasma
direktor

Surju Lasteaed



Silja Ilomets

Silja Ilomets, Surju Lasteaia direktor 1988–2020

Silja Ilomets töötas Surju Lasteaia juhatajana alates selle asutamisest 1988. aasta augustis tollases Surju sohvoosis. Eesti Vabariigi taasiseseisvumisel anti lasteaed 1991. aasta septembris üle Surju vallale. Silja Ilomets koos oma töötajatega jätkas samas ametis. Seadusemuudatusest tulenevalt sai kümnenend tagasi juhataja ametinimest direktor.

Kui lasteaia juhiks hakates oli Siljal Tartu Ülikooli kaubandusökonoomisti diplom ja vastav aastate pikkune töökogemus, siis lasteaia 32 aasta pikkuse juhi praktika kõrval on ta algusest peale ja korduvalt seda eriala õppinud ja ennast täiendanud, sh Tallinna Pedagoogilises seminaris ja Tallinna Pedagoogikaülikoolis (nüüdses Tallinna Ülikoo-

lis).

2009. aastal valmis Surju valla uus lasteaed põhikooliga ühes kompleksis. Ühe liitühmaga ja korterelamus asunud kitsast lasteaia sai kahe rühma ja 40 kohaga nüüdisaegne, hästi varustatud ja õdus pisikeste vallakodanike kasvamise, mängimise ja õppimise koht, kus lapsed õpetavad-hoiavad hea kvalifikatsiooni ja suurte kogemustega õpetajad ning nende abid.

Surju Lasteaia heast tasemest räägib asjaolu, et 2017. aastast hakkas tekkima kohtade nappus. Seetõttu 2019. aastal rajati ja avati põhikooli ruumes lasteaia 8-kohaline sõimerühm.

Kõige selle loomises ja kujundamises, arendamises ja hoidmises on olnud suur osa staažikal direktoril Silja Ilometsal.

Lasteaial on hea koostöö laste-

vanemate ja vallarahvaga. Ühes hoonete kompleksis on algusest peale tegutsenud ühe perena põhikooliga. Seetõttu on lasteaed alanud õppeaastast liitunud põhikooliga.

Lasteaed on rõõmsaid lapsi täis. Kõik see on kõrge tunnustus kollektiivile ja teenitud puhkusele siirdunud direktor Silja Ilometsale.

Paljude aastate jooksul on Silja osalenud valla rahvatantsurühmas. Silja koos oma tubli perega on aastakümnete jooksul rajanud kaks tunnustust väärivat ilusat kodu.

Silja Ilomets pälvis hea juhataja ja vallakodanikuna 2016. aastal Surju Valla Vapimärgi.

Jaanus Männik
abivallavanem

Puuetega inimesed saavad Pärnumaal tasuta hambaravi

Eelmisel aastal laiendas haigekassa tasuta hambaravi võimalusi füüsiliste ja vaimsete puuetega inimestele, kes ise ei suuda oma suuhügieeni eest hoolt kanda. Nende inimeste hambaravi eest tasub haigekassa kogu ulatuses ehk hambaid saab tasuta ravida kogu elu.

Tasuta hambaravi ei saa kõik puuetega inimesed. Nimelt on seatud kindlad kriteeriumid, millele inimese tervises seisund peab vastama, et ta saaks tasuta hambaravi.

Mis tingimustel saab tasuta hambaravi? Eriarsti või perearsti otsusega saavad tasuta hambaravi need

puuetega inimesed, kes ei suuda ise oma suuhügieeni eest hoolt kanda ja seda ka mitte kõrvalisel juhendamisel. Nende hulka kuuluvad näiteks inimesed, kellel on sügav vaimupuue, intellektipuue, dementsus, autismi spektri häire või muud psüühilised kõrvalekalded. Samuti need, kes on halvatud, ilma käteta või haigustega, millega kaasnevad käte liigutushäired (nt parkinsoni tõbi, raskekujuline tantstõbi).

Vajadusel määrab raviarst (mitte hambaarst) inimesele õiguse tasuta hambaraviks, sh narkoosis tehtavaks hambaraviks, ja teeb tervise infosüsteemi vajaliku märkme. Sealt jõuab info ka riigiportaali eesti.ee. Kui patsiendil

on riigiportaalis nähtav eluaegse hambaravi vajadus, võib vastuvõtuaja broneerimiseks pöörduda hambaarsti poole.

Tähele tuleb panna seda, et tasuta vastuvõtuaja saab broneerida vaid selle hambaarsti juurde, kellel on haigekassaga leping ja kes pakub hambaravi puuetega inimestele. Haigekassa lepinguga hambaarstide kontaktid leiab haigekassa kodulehelt.

Mida silmas pidada vastuvõtuaja broneerimisel? Puuetega inimesele hambaarsti juurde aega broneerides tuleb silmas pidada mitmeid asjaolusid. Helistaja peab olema valmis jagama infot puudega inimese sei-

sundi kohta. Näiteks tuleb hambaarstile teada anda, kas inimene on võimeline hambaarstistooli istuma, ise suud avama ja kas ta saab aru arsti jutust. Arsti tasub teavitada ka sellest, mis puudega inimest ärritab ja rahustab.

Kindlasti tuleb välja tuua, millal inimene viimati hambaarsti juures käis ja millised on olnud eelnevad kogemused. Näiteks ei saa lamavat inimest tavalises hambaravi kabinetis reeglina ravida ja seda tuleb teha hoopis haiglas.

Puuetega inimese abistajal tasuks hambaarsti vastuvõtule kaasa tulla, et ta saaks vajadusel arstiga suhelda ja oma inimest toetada ja aidata.

Puuetega inimeste hambaravi Pärnu maakonnas
Pärnu maakonnas asub 12 kliinikut, kes pakuvad puuetega inimestele tasuta hambaravi. Kõik Pärnu maakonna kliinikud, kes osutavad puuetega inimestele haigekassa toel tasuta hambaravi, leiab haigekassa kaardilt <https://www.haigekassa.ee/hambaravi-partnerid?speciality=2527&location=1640>.
Juhul kui puuetega inimese kliinikusse toimetamiseks on vaja kasutada invatransporti, siis tuleks ühendust võtta kohaliku vallavalitsuse sotsiaaltöötajaga, kes aitab seda organiseerida.

Hambakliinik	Vastuvõtu kontaktid	Märkused
DRR Hambaravi OÜ	J. V. Jannseni 35, Pärnu Tel: 443 0252, 5561 6033	Ratastooliga ligipääsu ei ole
Hambaravi Piret Rossner OÜ	J. V. Jannseni 35, Pärnu Tel: 443 0252	Ratastooliga ligipääsu ei ole
Hambaravi Raili Koiksoon OÜ	Aida 1, Pärnu Tel: 442 0127, 5615 5025	Ratastooliga ligipääsu ei ole
Hansa Hambakliinik OÜ	Pikk 11, Pärnu Tel: 5688 4777, 684 0177	Ratastooliga ligipääs olemas
Periodent OÜ	Papiniidu tn 58-50/51, Pärnu Tel: 5697 0200	Manuaalse ratastooliga ligipääs olemas
Kalmer Lepiku Hambaravi OÜ	Hospitali 4, Pärnu Tel: 443 1203	Ratastooliga ligipääs olemas Pakuvad narkoosis hambaravi
Katrin Kalajas	Turu 2a, Vändra, Põhja-Pärnumaa Tel: 442 7925	Ratastooliga ligipääs olemas
Kilingi-Nõmme Hambaravi OÜ	Pärnu tn 65, Kilingi-Nõmme Tel: 442 0544	Ratastooliga ligipääs olemas
Lembi Sõro Hambaravi OÜ	Hõbe 6, Pärnu Tel: 443 0411, 501 1136	Ratastooliga ligipääs olemas
MyDoc OÜ	Papiniidu 58-50, Pärnu Tel: 5697 0200	Manuaalse ratastooliga ligipääs olemas
Tammsaare Hambakliinik OÜ	A. H. Tammsaare pst 27, Pärnu Tel: 446 4654, 446 4410 Pärna allee 7, Audru Tel: 446 4444, 5300 6434	Ratastooliga ligipääs olemas
Unimed Kliinikud OÜ	Väike-Kuke 4b, Pärnu Lasteaia tn 6, Lihula Tel: 445 9299, 5663 3641	Pärnus ratastooliga ligipääs olemas

Invatranspordi tellimine Saarde vallas

Nõmme 22, Kilingi-Nõmme Sotsiaalnõunik tel: 449 0163, 532 472 31 Sotsiaalspetsialist tel: 449 0133, 552 1328	Surju teeninduskeskus Sotsiaalspetsialist tel: 446 0819, 5330 6419
---	--

Invatransport Pärnu maakonnas

Vald	Aadress	Kontakt
Häädemeeste vald	Häädemeeste Vallavalitsus Uulu, Pargi tee 1 https://haademeestevald.kovtp.ee	Sotsiaalnõunik tel: 444 8896, 5340 8385 Sotsiaaltööspsialist tel: 446 4175, 5346 7102
Kihnu vald	Kihnu Vallavalitsus Linaküla, Kihnu vald https://kihnu.kovtp.ee/	Sotsiaalametnik tel: 513 3193
Lääneranna vald	Lääneranna Vallavalitsus Jaama tn 1, Lihula https://www.laanerannavald.ee/	Sotsiaaltööspsialist tel: 5387 6988
Põhja-Pärnumaa vald	Põhja- Pärnumaa Vallavalitsus Pärnu-Paide mnt 2, Vändra http://www.pparnumaa.ee/	Sotsiaaltööspsialist Pärnu-Jaagupi tel: 447 3708, 5328 4626 Vändra tel: 4430 343, 529 6406 Tootsi tel: 445 9402, 5376 1671
Saarde vald	Saarde Vallavalitsus Nõmme 22, Kilingi-Nõmme https://saarde.kovtp.ee/	Sotsiaalnõunik tel: 449 0163, 5324 7231
Tori vald	Tori Vallavalitsus Pärnu mnt 12, Sindi https://www.torivald.ee/	Sotsiaalnõunik tel: 445 1884, 505 3978
Pärnu linn	Pärnu Linnavalitsus Suur-Sepa 16, Pärnu https://parnu.ee/	Sotsiaalkonsultant Pärnu kesklinn tel: 444 8126, 444 8135 Mai tel: 444 8145, 444 8146 Vana-Pärnu tel: 444 8140, 444 8143 Rääma tel: 444 8142, 444 8144 Paikuse tel: 444 8155 Tõstamaa tel: 444 8163 Audru tel: 444 8176

7. NOVEMBRIL ALGUSEGA 12.00
TALI SELTSIMAJAS

ISADEPÄEVA
PEREPÄEV
LAPSI OOTAB LOTTE

VÕTAME KAASA
PIKNIKUKORVI!!!

INFO: ASTRID 51 84 634

7. novembril algusega 20.00

Tali Seltsimajas

ISADEPÄEVA TANTSUÕHTU

Ansambel „Vanad Sõbrad”
saatel

Pilet 5 €,
peoõhtul 10 €

Info ja piletite broneerimine alates
26.oktoober - 06.november

ASTRID :51 84 634

ISADEPÄEVA
ORIENTEERUMINE
Surjus
8.11.2020 kell 10.00
Pikkus umbes 5 km
TÄPSEM INFO
f Isadepäeva orienteerumine
Marianne Kuusk 53459364

Saarde läbi ajaloo prisma 225

1959

5. oktoobril algasid Kilingi-Nõmme Tarbijate Kooperatiivi punanurgas mootorratturite ja amatöör-autojuhtide kursused.

10. oktoobril korraldati Kilingi-Nõmme uuel staadionil kergejõustikuvõistlused. Kavas oli viievõistlus meestele.

11. oktoobril oli sügisjooksukross Allikukivil.

Kilingi-Nõmme Tarbijate Kooperatiiv alustas linna raudteejaamas kolhoosidelt kartuli ja kõõgivilja kokkuostu. Kolhoosnikud said oma toodangut müüa harukauplustele ja

sesta piiramatus koguses.

11. oktoobril müüs Nurme puukool linna turul viljapuuistikuid.

13. oktoobril alustas Kilingi-Nõmme linna TK partei-algorganisatsiooni juures tööd NLKP ajaloo õppering, eesotsas olid keskkooli õppealajuhataja propagandist sm Mirjam Bergvald ja EKP Abja rajoonikomitee poliitahriduskabineti juhataja sm Ervin Kiviselg.

Kilingi-Nõmme linna majavalitsuse juurde loodi Rahvamaleva staap, komandöriks linna majavalitseja Georg Velikotnõi, asetäit-

jateks Albert Fridolin ja Arnold Pulk. Salgas oli 21 liiget. Saarde külanõukogu 12-liikmelist vabatahtlike rahvamalevlaste salka juhtis komandör Juhan Miilits. Ristiküla gruppi juhatas Ilmar Kurm ja Saarde gruppi Olev Vill. Linna miilitsas teenis piirkonnavolinikuna nooremleitnant Ilmar Teng.

27. oktoobrist kuni 6. novembrini toimus linna universaalkaupluses viljalaste kangaste näitus-laot.

Jätkub
Olev Paukson



Maranal purukuivati ja plaaditsehiga tutvuvad Lembit Reinok, direktor Heino Teder, ENSV Ministrite Nõukogu esimehe esimene asetäitja Edgar Tõnurist, EKP juht sm. Johannes Käbin, sm. kaaskonnast, Jüri Aavikson ja Niilo Mei

Jätkub Tihemetsa mõisat käsitlev kirjatükk

VOLTVETI MÕIS

12.12.1905. aastal koondas Jaan Sihver kokku revolutsiooniliselt meelestatud Mõisaküla töölised ja talupojad eesmärgiga võtta ära relvad Pärnu politseilt ja seal paiknevalt väeosalt. 13. detsembril sõitis rong, mis koosnes 8 klassivagunist, 5 kaubavagunist, mõnest pagasivagunist ja kahest vedurist Mõisakülast Voltveti jaama. Reisi jateks oli umbes 100 relvastatud revolutsionääri. Jaamast mindi Voltveti mõisa, kus valitseja käest saadi 7 püssi koos laske- moonaga ja pisike kahur.

1910. aastal asutati Allikukivi orgu tellisetehas (nn vene lõdv). Põletati telliseid ja valmistati drenaažitorusid. Tehas hävis tulekahjus 1929. aastal. 30-ndate lõpus töötas oru veergudel neli väikest savi- tööstust.

Sõja alguses, augustis 1914 majutati Voltveti mõisas sõjavägi – 35 ohvitseri. „Alguses oli Heinrichi poolt väärikas vastuvõtt. Hiljem algas voorivate soldatite toorutsemine, matmispaiga purustamine, haudade, kadunute põrmude rüevamine. Heinrich põgenes Siberisse saatmise eest koos teenriga Peterburi ja sealt edasi Stockholmi.“

Mais 1917 toimub kihlus Kuramaalt pärit krahvitar Irene Charlotte Jenny Anna von Keyserlingkiga, abiellumine leiab aset veel samal aastal, 20. novembril Berliinis. Sellest ajast peale võib Heinrichist rääkida kui poliitikust, kes esindab Saksamaal Liivimaa. 28. jaanuaril 1918. aastal andis ta Stockholmis vene saadikule Vorovskile üle Liivimaa ja Eestimaa rüütelkondade sõltumatu deklaratiooni: „Vene valitsus on korduvalt tunnustanud Venemaaga liidetud mittevene maade õigust oma poliitilise saatuse iseseisvaks määramiseks, isegi nende lõplikuks Venemaast eraldumiseks. Sellest lähtudes kuulutavad Liivimaa ja Eestimaa rüütelkonnad oma provintside seaduslike esin-

dajatenä Liivimaa ja Eestimaa iseseisvaks“. Nende huvides oli luua endistest Balti provintsidest paljurahvuseline riik, oli silmas peetud föderatiivset hertsogiriiki. Riigipeaks loodeti saata Mecklenburgi vürst/hertsog Adolf Friedrich. Balti Hertso- giriik jaotati eesti-läti keelepiiri järgi seitsmeks kantoniks: Kuramaa, Riia, Latgale, Lõuna-Liivimaa, Põhja-Liivimaa, Saaremaa ja Eestimaa. Saamaks loodavale riigile kandepinda, valiti 18. juulil 1918 Heinrich Riia Rüütelkonnahoon- nes maamarssaliks. Liivimaa, Eestimaa, Riia ja Saaremaa ühine maapäev (Maanõukogu) kuulutas 12. aprillil 1918. aastal Riias Balti hertsogiriigi isegi juba välja.

Eestlased ja lätlased taotlesid aga ainult oma riiklust, mistõttu tuli ilmsiks vastuolu maamarssali poliitikaga. Stryk oli koostanud Balti riigi konstitutsiooniprojekti ning andnud selle 9. jaanuaril Rootsi välisminist- rile Hellnerile üle. Selles projektis oli ette nähtud, et Balti riik peaks astuma „föderatsiooni osana“ taasloodava Vene riigi koosseisu. Selline ettepanek oli eesti ja läti poliitikele vastuvõetamatu. Stryk lootis aga ikkagi, et võis sel viisil vältida radikaalset suurmaamandi võõrandamist. Strykil olid olnud õige avantüristlikud kavatsused luua rahvus- vaheliselt garanteeritud neutraalne Suur-Balti riik, mis oleks nii Saksamaa kui Venemaa vastane, et liidus Rootsiga valitseda Läänemerd. „Stryk tahtis sealjuures end keskaegse ordumeistrina selle Balti riigi etteotsa seada, kusjuures Saksa okupatsioonivõimudele oleks olnud jäetud vaid tagasihoidlik slepikandja roll.“

„Saksa saatkond nõudis Heinrich von Strykilt ultimatiivses vormis maamarssali kohalt tagasiastumist. Ainult sellisel tingimusel võis ta vabamehena Saksamaale lah-

kuda. Saksa ohvitseri mundris toimetasid Läti salapolitsei mehed ta Grobinisse, kust tee läks edasi Berliini. Saksamaal ootas teda liikumiskeeld ja avaldamiskeeld, ta jäi politsei järelevalve alla. Ka külas- taja ei saanud ta pool aastat vastu võtta. Maamarssali tagasiastumise kuupäevaks võime pidada 20. veebruari 1919. See, mida aadel ja rüütelkonnad olid kartnud, sai vabariikides tegelikkuseks, suurmaamand riigistati 10. oktoobri 1919. aastal. Vabadussõjast tagasi- pöördumatel sõduritel oli soov saada maad, mis oli neile valitsuse poolt lubatud ja vabariigil oligi kohustus lubadus täita. Sisepoliitiliselt tekkis vaidlus, kui suures ulatuses peaks riigistamine toimuma. Konservatiivsed eesti ringkonnad, kes tahtsid säilitada mõisaomanikele veel 300 hektarit maad, ei suutnud riigikogus oma seisukohta kaitsta, ettepanek hääletati maha. Nii jõuti radikaalsema tulemuseni ja nii olid ühe hoobiga sagedasti küllalt suurte aadliperekondade liikmed äärmiselt vaesed. Tormiline poliitiline ilmastik valitses kogu Euroopas, monarhiate kokkuvarisemine, keiser Wilhelm II tagasiastumine ning Saksamaa kuulutamine vabariigiks tähendas Baltimaadele seda, et alates 9. novembrist 1918 polnud hertsogiriigi loomine enam võimalik. Ehkki Heinrich von Stryk-Tignitz oli andnud paljudele inimestel leiba ja maksnud palka, viis tema tee otse vaesusesse. Ta suri täiesti vaesena 10. septembril 1938. aastal Neubrandenburgis Saksamaal. Stryd olid reeglina lasterikkad, kuid ka tema teine abielu oli lastetu, temast jäi maha lesk Irene von Stryk.

Voltveti mõis tegutses kuni riigistamiseni 1919. aastal ja Stryckide ajal kujundati see üheks uhkemaks mõisaks ümbruskonnas.

Erna Gross
Jätkub

**OÜ ETEST PR ostab
METSA- JA PÕLLUMAAD**
Tel 504 5215, 514 5215

VAJAD LITSENSEERITUD KORSTNAPÜHKIJAT?

Töö ... ja korralik.
Venno 5553 8682
avmconsultoy@gmail.com

Kilingi-Nõmmes teostab korstnapühkimise töid firma „KORSTNAHUNT“. Korstnapühkija tuleb, kui helistate telefonile 5155912 või teete tellimuse eposti aadressile korstnahunt@gmail.com Töö kiire ja korralik! Talveks lõõrid puhtaks!

SPORT

VII Kilingi-Nõmme lahtised meistrivõistlused võitis Siim Ühtid uue võistluste rekordiga

Siim Ühtid (Tallinn) võitis VII Kilingi-Nõmme lahtised meistrivõistlused vaid ühe vähemviskega tiitlikaitsja Mats-Eerik Tõhk (Karksi-Nuia) ees. Võitmiseks tuli visata täpselt sada viset, mis tähistab uut võistluste rekordit (-17). Saarde parima mehe tegi Erki Kangur võitjast 7 viset rohkem ja jagas sellega 5-6. kohta. Naistest saavutas esikoha Meeri Rätsep, kes korras naiste parimat tulemust (-1). Saarde parima naisena saavutas Marie Kielas kolmanda koha (+2). Noorte arvestuses jättis võidu koju Rico Kalde.



Noored discgolfarid, vasakult teine noorte arvestuse võitja Rico Kalde

Naiste esikolmik



Meeste esikolmik. Fotod: Erki Kangur



Lauamängude neidude Eesti meister on Anette Einmann

17. oktoobril toimusid Valtu spordimajas Eesti meistrivõistlused laua-mängude mitmevõistluses – male, kabe, lauatennis, koroon. Anette

Einmann võitis kõiki vastaseid ja tuli neidude Eesti meistriks! Õnnitleme Anettet ja juhendajaid Viire Taltsi ja EikiL ehemetsa.



„Lähme koos 2020” on jäänud veel 4 etappi

10. Kolme koolimaja jooks oli Saarde rahvaspordisarija “Lähme koos 2020” 9. etapp. Jäänud on veel neli etappi. Isadepäeva nädalavahetusega algab Kilingi-Nõmme ja Tihe-metsa spordihoonetes 7-etapiline SK Saarde kiirusliku vastupidavuse tšempionaat. 11. novembril jätkub sari Tihe-metsa Huvi- ja Spordikeskuses vibu ja õhkrelvast laskmisega (Täpsuskütt). 28. novembril mängitakse samas paigas lauatennist kui toimub 21. Ennu lauatenniseturniir. Detsembrikuus selguvad Tihe-metsas Saarde valla meistrid koroonas. Tuletame meelde, et neile kes osalevad vähemalt pooltel “Lähme koos 2020” etappidel on auhinnaks nimeline Saarde valla esindussärk. Hetkel on vajaliku arvu etappe kaasa teinud Malle Ellam. Sarjast osavõtjate jooksev tabel on nähtav Saarde sporti kajastaval kodulehe avalhel.

Saarde valla rahvaspordisari Lähme koos 2020

Eesmärk:

1. Ühendada Saarde valla erinevate spordilade harrastajad ja erinevad piirkonnad "koostegemisse";
2. Kaasata Saarde valla spordisündmustele rohkem kohalikke osalejaid;
3. Viia tunde Saarde valla spordisündmusi;
4. Kaardistada piirkonna liikumisharjumusi;

Osalemine:

1. „Lähme koos” 2020 rahvaspordisari on 13 üritust;
2. Vähemalt pooltel spordisündmusel osalemine tagab auhinna - nimelise Saarde valla esindussärgi.

Nr	Etapp	Alam
1.	19. märts-5. nov	Saarde valla discgolfisari (6 etappi)
2.	17. aprill	Kahe spordihoonet matk (Tihe-metsa - Kilingi Nõmme)
3.	23. aprill	Jüriöö jooks ümber Surju järve
4.	6. mai	Maijooks Kilingi-Nõmme keskkonnas (teatejooks)
5.	1. juuni	ALAS-KUUL AS heategevuslik hüppepäev vol 2.
6.	27. juuni	Kõveri perespordipäev (triatlon, duatlon, maastikuvibu, kärruralli, SUP aerutamine)
7.	26. juuli	18. Kilingi-Nõmme triatlon (triatlon/duatlon)
8.	August	Surju rattasõit
9.	26. september	Kolme koolimaja jooks
10.	11. november	Saarde „Täpsuskütt” (õhkrelv + maastikuvibu)
11.	28. november	Ennu lauatenniseturniir
12.	11. detsember	Saarde valla noorte MV koroonas
13.	26. detsember	SK Vaablane MV koroonas
13.	Nov - det	SK Saarde kiirusliku vastupidavuse tšempionaat

Aktiivsemad osalejaid tunnustatakse EV 103 sünnipäeval Saarde vallarahva Tänupeol.

Korvpalli sõprusturniir tähistas 20. tegevusaastat

Legendaarse Häädemeeste spordijuhi Tõnis Joaranna algatatud korvpalliturniir tähistas 3. oktoobril Häädemeeste spordihoones 20. tegevusaastat. Saarde-Häädemeeste-Salacgriva nime all tuntud sõpruskohtumine toimub reeglina 2-3 korda aastas. Tavaliselt korra Häädemeestel ja teise korra võõrustame külalisi meie või lätlased. Sel korral ei õnnestunud COVID 19st tingituna lätlastel turniirist osa võtta. Neid asendas Paikuse võistkond. Ühe võidu ja kaotusega saavutati Häädemeeste järel ja Paikuse ees II koht. Saarde parimaks mängijaks tunnistati Andrus Teearu. Järgmine kohtumine



peaks toimuma kevadel Lätis. 2021 sügisel saame kasutada koduseinte tuge.

Meie noorte korvpallurite järelkasvu puudumine annab aastatega üha rohkem tunda. Valdavalt 40+ koosnev võistkond ei jaksa enam kahte täispikka

mängu noorematega võidu joosta. Pink hakkab samuti lühikeseks jääma. Ühiselt arvati, et suudetakse veel mõne aasta vastu pidada. Samas rõõmustab mehi laste korvpallitreeningute uus algus Kilingi-Nõmme Gümnaasiumis.

Ringo Vainlole EMV klassikalises jõutõstmises III koht

24. oktoobril Tartu Ülikooli spordihoones toimunud Eesti meistrivõistlustel klassikalises jõutõstmises esindasid Saarde valda Assar Tallo, Günter Koovit, Kristjan Puusepp ja Ringo Vainlo. Ringo püstitas isiklikud rekordid kõigil kolmel üksikalal ja saavutas 570 kg kogusummaga 3. koha. Kristjanil jäi isiklik rekord parandamata vaid lamades surumises. Hea võistlus talle seekord veel medalit ei toonud. 12. detsembril on Eesti tugevamaid mehi



oodata Kilingi-Nõmme Eesti meistrivõistlustele spordihoones toimuvatele jõutõstmises (varustusega).

8. novembril toimuv Jõulumäe metsajooks tähistab jooksupühiaja lõppu ja Jõulumäe Tervisespordikeskuse 44. tegutsemisaastat. Arvestus toimub erinevatel distant-sidel 20 vanuseklassis. Võistluse käigus selguvad 2020 Pärnumaa meistrid krossijooksus. Eelregistreerimine toimub 5. novembrini ja stardimaks on siis 1-5 €.

Saarde valla jooksupühilised registreerivad end ise ja saavad soovi korral stardimaksu (1-5 €) finišiprotokolli alusel Kilingi-Nõmme spordihoonest tagasi. Transporti soovijatel võtta ühendust Mari-Liis Kaljuriga telefonil 510 3547 või e-postil mariliis.kaljur@gmail.com. Täpsemalt loe SK Saarde koduleheküljelt.

JÕULUMÄE 36. METSAJOOKS 08.11.2020

PÄRNUMAA ja JÕULUMÄE MV KROSSIJOOKSUS

Traditsiooniline Jõulumäe metsajooks tähistab jooksupühiaja lõppu ja Jõulumäe Tervisespordikeskuse 44. tegutsemisaastat. Jõulumäe 36. metsajooks on avatud kõigile, kellele meeldib joosta. Arvestust peetakse 20 vanuseklassis. Metsajooksu raja pikkus on 9,8 km, rajakaart www.joulumae.ee. Joogipunkt 5,6. km-I ja finišis. Tervisekäimine toimub numbrite ja ajavõtuta 5,6 km distant-sil, joogipunkt finišis.

AJAKAVA 08.11.2020

Alam	Alam	Alam
09.00 – 10.30	lastejooksudele registreerimine, numbrite väljastus	
09.00 – 12.30	registreerimine 9,8 km distant-sile ja käimisele, numbrite väljastus	
stardid 11.00	500 m ajavõtuta MN kuni 6a	
11.10	1000 m MN 10	
11.15	1000 m MN 8	
11.30	2000 m MN 14	
11.35	2000 m MN 12	
~ 12.00	laste 1km ja 2km distant-side autasustamine ja auhindade loosimine staadionil	
start 13.00	Jõulumäe 36. metsajooks ja meistrivõistlused 9,8 km	
13.00	Jõulumäe tervisekäimine 5,6 km	
~ 14.30	autasustamine ja auhindade loosimine staadionil: 9,8 km ja tervisekäimine	

METSAJOOKSU VANUSEKLASSID ja DISTANTSID - vanuseklass määratakse sünniaasta järgi

Mehed	Sünniaeg	Distant-s	Naised	Sünniaeg	Distant-s
M kuni 6a	2014 ja hiljem	500 m	N kuni 6a	2014 ja hiljem	500 m
M8	2012 – 2013	1000 m	N8	2012 – 2013	1000 m
M10	2010 – 2011	1000 m	N10	2010 – 2011	1000 m
M12	2008 – 2009	2000 m	N12	2008 – 2009	2000 m
M14	2006 – 2007	2000 m	N14	2006 – 2007	2000 m
M16	2004 – 2005	9,8 km	N16	2004 – 2005	9,8 km
M	1981 – 2003	9,8 km	N	1986 – 2003	9,8 km
M40	1971 – 1980	9,8 km	N35	1976 – 1985	9,8 km
M50	1961 – 1970	9,8 km	N45	1966 – 1975	9,8 km
M60	1960 ja varem	9,8 km	N55	1965 ja varem	9,8 km

Nõuanded turvalisuse tagamiseks

Pimeda ja külma aja saabumine toob kaasa selle, et ebaausate kavatsustega inimestele on see hea aeg varguste sooritamiseks, kui inimesi liigub tavapärasest vähem ja pimedus varjab nende tegevust. Kiirelt kaasa ja kergelt müügi – ehk et varastatakse neid asju, mis on nähtaval, mida on lihtne kaasa haarata ja kerge müüa.

Muretsege oma kodule korralik uks ja ukسلukk, võimalusel paigaldage valveseadmed. Kui maja ukseid ei ole kindlad, siis ei ole ka kodu turvaline. Soovitav on soetada korralik välisuks, mille konstruktsioon on tugev. Eriti kerge on lõhkuda ukseklaasi, sellepärast tasub nõrgad ukseid massiivsemate vastu välja vahetada.

Kasulikud on ka lukud, mida saab avada ainult võtmega ning sel juhul ei saa ukseklaasi sisse lõõnud varas seestpoolt ust lahti.

Väärtuslikke asju, tööriistu ja aiatehnikat ei ole mõistlik jätta pikaks ajaks valveta ega nähtavale kohale, mõistlik on need hoiustada kuni järgmise kasutuskorraneni kindlas kohas. Soovitav on märgistada esemed, mis on väärtuslikud ja teha neist fotod, mis on salvestatud kindlasse kohta. Märgistatud esemeid on raskem edasi müüa ning seetõttu vargad võtavad harvemini neid kaasa. Kuid kui see siiski kaasa võetakse, siis on lihtsam varga tabamisel oma asju ära tunda.

Vargaid tõmbavad ligi hooned, kus nende tegutse-



mine on võimalikult lihtsaks tehtud ja kus nad saavad segamatult toimetada. Kuigi meile meeldib mõelda, et korralik hekk krundi ümber kaitseb meid võõraste pilkude eest, siis majavargad eelistavad tihti as keldada just nende majade hoovides,

kus on neil palju privaatsust. Soovitav on eramaja esikülj hästi nähtavaks teha, sest siis ei saa vargad seal märkamatuks tegutseda. Lisaks võivad aidata suuremaid kahjusid ära hoida liikumis- anduritega valgustid.

Ära lase oma koju tund-

matut inimest. Tee kindlaks, kas tundmatu on see, kellenä end tutvustab. Kui ta esitleb end mõne ametnikuna või soovib näiteks kontrollida gaasi- või elektrimõõdu näitu, palu tal näidata oma töötõendit. Loa ehtsust võid kontrollida asjaomasesse asutusse helistades. Ära kasuta töötõendile märgitud ega isiku enda poolt pakutud telefoninumbrit, vaid otsi see ise internetist või palu kellelgi usaldusväärsel isikul leida ja kontrollida. Ära lase end häirida, kui külastaja väidab, et tal on väga kiire. Õige inimene ei pane pahaks, kui peab sinu helistamise ajal veidi aega ukse taga ootama.

Vargus- ja vandalismit juhtumite ennetuseks on parimaks „vahendiks“ hea

koostöö naabritega. Suheldes omavahel on võimalik varakult märgata kahtlaseid inimesi või võõraid sõidukeid piirkonnas. Pöörake tähelepanu hoovides ja trepikojas liikuvatele võõrastele. Vargad otsivad tihti võimalikku vargusobjekti autoga aeglaselt majade vahel ringi sõites ja kohalikke elanikke kõnetades. Tundke huvi, mida võõrad otsivad ja kelle juurde lähivad. Märgates võõrast kahtlast autot kirjutage võimalusel üles või jätke meelde autonumber, mark, värvus ja eritundemärgid ning andke sellest viivitamatult teada ka politseile.

Kairi Õilsalu
piirkonnapolitseinik

Valmistume ootamatusteks



Viktor Saaremet
Päästeamet
Ennetustöö osakonna
juhataja

Tema: „No misasja te siin jälle jaurate oma varudega? Milleks mulle neid varusid vaja on. Kas ikkagi on sõda tulemas? Milleks selline trall jälle?“

Minna: „Ei tea me ühtegi sõda siiakanti tulemas. Küll aga on taas sügis käes. Ilmad lähevad külmemaks, tuuled tõusevad. Tormid tulevad. Elekter võib kaduda. Koroon... Tasub lihtsalt igaks elujuhtumiks valmis olla.“

See on üsna tavapärane vestlus, mis tekib üldjuhul siis, kui Päästeamet taas kampaaniat „Varu enne maru!“ alustab, või „Ole valmis!“ loosungitega kuskil välja ilmub. Tõsi, neid vestlusi on Eesti rahvaarvu juures ülivähe, aga üks põhjus võib olla ka selles, et igapäevast elust kampaaniastõnum ei jõuagi. Aga küsimus iseenesest ei ole vale. Milleks me siis õigupoolest valmistume?

Kõige lihtsam oleks öelda – ootamatusteks. Me ei peagi asju nimetama alati kohutavate nimedega nagu kriis, hädaolukord, eriolu-

kord jne. Ütleme lihtsalt – oleme valmis ootamatusteks. Ootamatult võivad meid tabada igasugu asjad, näiteks haigused, elektri- ja veekatkestused, või laguneb ainus toiduvalmistamise vahend elektripliit ära ja poed on veel mitu päeva kinni. Või on kogu meie rahatagavara pangakontol ja ühel heal päeval ei tööta kaardimaksed mitu päeva, mille eest me siis ostame?

Kõige lihtsam valem selliste ootamatustega toimetulekuks on olla valmis. Olla valmis vähemalt seitse päeva iseseisvalt hakkama saama. Tõsi, kui pliit on katki saame alati minna naabri juurde, kui too lähedal elab. Aga kui torm viib elektri, siis ei ole ka naabrist suurt kasu. Ehk veelkord see valem – ole valmis 7 päeva iseseisvalt hakkama saama, et sul oleks kõik ellujäämiseks vajalik olemas ja suudad ilma mugavusteta endale ka meelepärast tegevust leida. Ning oluline on mees pidada ka seda, et mida suurem on kriis, seda kauem jõuab sinuni riigi, või omavalitsuse abi.

Üks olulisemaid muutujaid selles valemis on toit, vesi ja ravimid. Ilma nendeta ei jää inimene lihtsalt ellu. Jälgi ettevalmistusi tehes alati seda, et sul oleks kodus vähemalt nädala toiduvaru, piisav kogus vett (üks inimene vajab 3 liitrit vett ööpäevas, seega 21 liitrit nädalas) ja kui tarbid regulaarselt ravimeid, siis neidki võiks olla vähemalt nädalajagu alati olemas. Vett ei peagi alati kuskile kanistritega ladustama. Piisab, kui tead kust vett saab, juhul kui kraanist seda

enam ei tule. Ja toitu ei pea samuti varuma kuhugi kasti – pigem võiks see varu olla samuti ringluses, et see ei aeguks. Lihtsalt paki makaronide asemel osta kaks, mõni konserv võiks alati olla varus ja kaua säilivaid toiduaineid samuti. Ja mõistagi osta ainult neid tooteid mida sa ka sööd – muidu on kriisi ajal masendus veelgi sügavam, kui pead neelama näiteks kassikonservi.

Eesti kliimas on kindlasti olulisel kohal ka toasoo. Olgu siis tahkeküttega või gaasiga töötav lahendus. Tegelikult saab väga lihtsate lahendustega kodus elementaarse sooja sees hoida, tuleb lihtsalt nippe teada. Ja tihti on nii, et need vahendid, mis elektrikatkestuse ajal sooja annavad, võimaldavad meil ka süüa teha. Seega kaks ühes lahendused on täiesti reaalsed.

Samuti oluline on läbi mõelda, kuidas oma lähedastega ühendust hoida ning kust hangite infot. Seda kõike olukorras, kus tavapärased sidekanalid ei pruugi enam toimida. Ja naabri tundmine on ainult kasuks. „Minu poolt kartul – naabri poolt porgand“ oleks ime-

lihtne võimalus varuda erinevaid asju. Näiteks kevadise haiguspuhangu ajal, kui kõik oli kinni. Poodides ei saanud ju kaup otsa sellepärast, et kaup oleks otsas vaid sellepärast, et kõik läksid korraga poodi massiliselt varuma. Kui me varuksime koguaeg ja targalt, sellist olukorda ei tekiks.

Selle aasta lõpuks jõuab kõigi Eesti elanikke postkasti Päästeameti koostatud kriisideks valmisoleku juhise. Seal on väga lihtsad näpunäited, kuidas erinevates olukordades hakkama saada ja millele peaks siis iga tark kodanik mõtlema. Seniks aga ole valmis ootamatusteks. Ära ole valmis sellepärast, et keegi kuskil ütles nii. Ole valmis, sest nii on sulle endale ja su lähedastele turvaline. Sinu kodu on sinu kindlus ainult siis, kui sa teed endast selle jaoks kõik oleneva. Sest statistika näitab, et õnnetused juhtuvad kodus, juhtuvad ootamatult ja siis, kui me seda kõige vähem ootame ja selleks kõige vähem valmis oleme. Olge hoitud ja olge valmis! Turvalisus algab sinust.



Ostame kasvavat võsa ja lepaenamusega raideid Saarde vallas.

Info tel 5345 8630 Tauri Õigus

Saarde valla arengukava ja eelarvestrateegia aastateks 2018-2028 muutmise eelnõu (**Lisa 1 „Tegevuskava 2019-2028 (sh investeringud 2020-2023)“ uues redaktsioonis pealkirjaga Lisa 1 „Tegevuskava 2019-2028 (sh investeringud 2021-2024)“ ja Lisa 2 „Eelarvestrateegia 2021-2024“ uues redaktsioonis**) tutvustavad avalikud arutelud

02.11.2020 kell 18.00

Surju Rahvamajas

03.11.2020 kell 17.00

Tihemetsa Huvi- ja Spordikeskuses

04.11.2020 kell 17.00

Tali Seltsimajas

05.11.2020 kell 17.00

Kilingi-Nõmme klubis



Ruta ja Taavi Kuuse
perre sündis 29. septembril tütar
ARELIA KUUSK

Kirbi ja Mauno Järve
Perre sündis 2. oktoobril tütar
HILDE MIRETTE JÄRVE

Merily Murulaidi ja Maikel Metsaotsa
perre sündis 5. oktoobril poeg
HARRY METSAOTS

Anna ja Marius Diaci
perre sündis 7. oktoobril poeg
JAYSON DIAC



www.domus.ee

- * Kinnisvara ost, müük, üür
- * Kinnisvara hindamine
- * Kinnisvara seadustamine
- * Kinnisvaraalane konsultatsioon



Urmet Tihane
Konsultant
+372 5668 8559
urmet.tihane@domus.ee

NOVEMBER
06
2020
KELL
19.00

**SURJU
RAHVAMAJAS
TASUTA**

KONTSERT-SIMMAN
**RAHVUSVAHELINE
PÄRIMUSMUUSIKAFESTIVAL
„LÕOTSAPALAVIK
PÄRNUMAAL”**

KOHTADE ARV PIIRATUD, BRONEERIMINE 53434653
KÕIK VAJALIK LAUALE VÕTA ISE KAASA!
TERVITATUD ON ANNETUS PILLIMEESTE
TOETUSEKS

13. NOVEMBER KELL 18.30

**KLUBI
ROCK**

KILINGI-NÕMME KLUBIS

PÖÖLOY GLÄÄNZ
VALDIS
EMPTY MIND
WOUNDGIVER
SEEVALD
EXIT
MINU KAMP
MORE REALITY

ULTIMA THULE

PILETIMÜÜK KOHAPEAL,
SISSEPÄÄS 10€

PILLE PÜRG
ja tema 10 Eesti prominenti

Lavastaja:
Henrik Normann
Tekst:
V. Jahilo
H. Normann

KOMÖÖDIATEATER
50 38 045

Kutse juubeliks!

Savisaar, Orgu, Helme,
Kaljurand, Hunt, Valtri,
Toom, Sõõrumaa,
Dr. Vassiljev, Haavel

KILINGI-NÕMME KLUBIS
25. NOVEMBRIL KELL 19:00
PILET 17€; ÕPILANE, PENSIONÄR 15€
PILETID MÜÜGIL KILINGI-NÕMME KLUBIS, PILETILEVIS JA PILETIMAAILMAS

Müüa **puitbrikett**.
briketipoisid.ee
Kuivad ahjupuud.
Kaminapuud
40 l võrkkotis.
Telefon **5120 411**
Peeter

Müüa küttepuud
25 cm – 75 cm,
30 cm võrkkotis
Kuivad klotsid
40 l kotis.
TEL 513 2013
Sass Veelikelt.

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad
ja metsakinnistuid hinnaga
kuni 10 000 eurot/ha.
Kinnistud võivad olla tehtud raieetega
või asetseda piiranguvööndis.
Tel: 56 111 900

16. NOVEMBRIL KELL 11.00 KILINGI-NÕMME KLUBIS

Eakate päev
Esineb
Männiste
perebänd

AUSTAME KA VÄÄRIKAID
JUUBELIPAARE

INFO NING BUSSITRASPORDI TELLIMINE PEOLE JA TAGASI
KUNI 11. NOVEMBRINI TELEFONIL 5324 7231

KILINGI-NÕMME KLUBI
6. NOVEMBER
UKSED 20.00

esitlevad:

**Vanad aga
Kobedad**
**Meie Mees
ja Maie**

KEHTIVAD
KA KEVADEL
ÄRA JÄÄNUD
ÜRITUSTE
PILETID!

PILET 15€ MÜÜGIL TICKETERIS JA KOHAPEAL
OMA SÖÖGI-JOOGIGA SISSE EI PÄÄSE! KOHAPEAL AVATUD BAAR!
KUI OLED HAIGE, SIIS PÜSI KODUS!



Kuhu minna meie vallas



Esmaspäeval, 2. novembril kell 10.00 Hindpere Optika silmade kontroll ja prillide müük Kilingi-Nõmme klubis.

Neljapäeval, 5. novembril kell 18.30 Isadepäeva kontsert-aktus Kilingi-Nõmme Spordihoones.

Reedel, 6. novembril kell 19.00 Lõõtsapalavik Surju Rahvamajas. Rahvusvaheline pärimusmuusikafestivali kontsert-simman on tasuta.

Kell 20.00 Vanad aga Kobedad. Meie Mees ja Maie. Tantsuõhtu. Laudadega pidu. Avatud baar. Pilet 15 eurot.

Laupäeval 7. novembril kell 12.00 Isadepäeva perepäev Tali Seltsimajas. Külla tuleb Lotte. Võta kaasa piknikukorv.

Kell 12.00 XIII SK Saarde kiirusliku vastupidavuse tšempionaat Kilingi-Nõmme Spordihoones. Kiirusliku vastupidavuse tšempionaadil joostakse joonejooksu ja tõmmatakse sõudeergomeetrit. Kokku on 7 etappi.

Kell 20.00 Isadepäeva Tantsuõhtu Tali Seltsimajas ansambel "Vanad Sõbrad" saatel. Pilet 5 eurot, peoõhtul 10 eurot.

Pühapäeval, 8. novembril kell 10.00 Isadepäeva orienteeriumine Surjus. Raja pikkus ligikaudu 5 kilomeetrit. Täpsem info Marianne Kuusk 5345 9364.

Kell 10.30 - 15.00 Isadepäeva maleturniir Kilingi-Nõmme Klubis.

Kell 12.00 XIII SK Saarde kiirusliku vastupidavuse tšempionaat Kilingi-Nõmme Spordihoones.

Teisipäeval, 10. novembril kell 11 Väärikate Sügispidu Surju Rahvamajas. Külalaulja Merle Lilje ansamblist Laine.

Kell 18.00 Mälumäng Kilingi-Nõmme Klubis.

Kolmapäeval, 11. novembril kell 16.00 Saarde Täpsuskütt Tihemetsa Huvi- ja Spordikeskuses. Selgitatakse välja parimad vibukütid ja õhkrelvadest laskjad.

Reedel, 13. novembril kell 18.30 Klubi ROCK. Pilet 10 eurot.

Laupäeval, 14. novembril kell 12.00 XIII SK Saarde kiirusliku vastupidavuse tšempionaat Kilingi-Nõmme Spordihoones.

Pühapäeval, 15. novembril kell 12.00 XIII SK Saarde kiirusliku vastupidavuse tšempionaat Kilingi-Nõmme Spordihoones.

Esmaspäeval, 16. novembril kell 11 Eakate päev Kilingi-Nõmme Klubis. Esineb Männiste perebänd.

Laupäeval, 21. novembril kell 12.00 XIII SK Saarde kiirusliku vastupidavuse tšempionaat Kilingi-Nõmme Spordihoones.

Pühapäeval, 22. novembril kell 12.00 XIII SK Saarde kiirusliku vastupidavuse tšempionaat Kilingi-Nõmme Spordihoones.

Kell 14.00 klubi Eakas Kilingi-Nõmme klubis.

Esmapäeval, 23. novembril kell 11.00 Helkurpuu kaunistamine Kilingi-Nõmme klubi ees. Lisainfo 5375 4672 Dea Jürimäe.

Kolmapäeval, 25. novembril kell 16.30 Helkuriga sõbraks. Üritus toimub Kilingi-Nõmme Lasteaia Krõll õue alal. Lisainfo 5375 4672 Dea Jürimäe.

Kell 19. Komöödiateatri etendus. Pille Pürg "Kutse juubeliks!" Kilingi-Nõmme klubis. Pilet 17 eurot, õpilane, pensionär 15 eurot.

Laupäeval, 28. novembril kell 11.00 Saarde Jõuluturniir – 21. Ennu lauateniseturniir Tihemetsa Huvi- ja Spordikeskuses.

Kell 12.00 XIII SK Saarde kiirusliku vastupidavuse tšempionaat Kilingi-Nõmme Spordihoones.

Kell 12.00 Tsirkuse etendus Kilingi-Nõmme klubis. Pilet 7 eurot.

Pühapäeval, 29. novembril kell 12.00 XIII SK Saarde kiirusliku vastupidavuse tšempionaat Kilingi-Nõmme Spordihoones.

Kell 16.30 Advenditulede süütamine Kilingi-Nõmme keslinna kuuse juures.

Kell 18.00 Käsikellade ansambli Campanelli kontsert Saarde kirikus. Tasuta.

Infot toimuvate ürituste kohta saab Saarde valla kodulehe kalendrist.

Jälgige jooksvat reklaami!

Õnnitleme!



Oktoober

LEONIDA JÜRISOO	99
ANN SAAR	98
HELJO KREITAL	92
SALE MITT	91
LUULE ARUMÄE	90
HILJA-JOHANNA PÄÄSUK	88
VÄINO-HERMANN PRIEDENTHAL	88
ILMAR-GUSTAV TENG	87
ELSI SAKSON	87
HILJA VALME	86
EERIK KAASIK	85
EINO TUULING	85
VALVE METSTE	84
HEITI PÄRN	84
MARE SEPP	84
REET LENSMENT	83
VIIVI JAAKSON	82
MILVI RIST	81
TOIVO TAAR	81
EEVI TOMINGAS	80
ARNE RAID	80
EEVI MERILA	75
ENDEL KINGISSEPP	75
AVO SINILAI	75
HEINO LOIK	75
HILDE ALEKSANDROVA	70
KARMEN SAAR	70
MALLE PÄRNA	70
HELVE PAUKSON	70

Vallaelanikud, kes ei soovi oma sünnipäeva avaldamist ajalehes, peaksid sellest teatama e-posti aadressile mari.treial@saarde.ee, info@saarde.ee või telefonidel 449 0138, 449 0135 hiljemalt eelneva kuu 15. kuupäevaks.

KÜTTEPUUDE MÜÜK

Kuiv ja toores lehtpuu pikkusega 25-75 cm. Kuivade puude tellimine sügiseks. Järelmaksuvõimalus.

Info tel. 5669 6987 Janek

Mälestame lahkunuid



LJUDMILA MÄRTSON
25.08.1938 – 24.09.2020

VALDU TAALVELT
11.06.1951 – 25.09.2020

TOOMAS SUVISILD
22.07.1961 – 01.10.2020

ENN KOLTŠIN
28.06.1957 – 05.10.2020

ANNE-MARI HALJASTE
29.06.1934 – 03.10.2020

ENDEL TEEARU
10.10.1937 – 03.10.2020

ELLA SAAR
23.03.1944 – 05.10.2020

Toimetuse ootab kaastöid ja reklaame e-posti aadressile signe.laagus@saarde.ee 15. kuupäevaks.

Korstnapühkija Rainer Pirjo

Tase 4
kutsetunnistuse nr 153050

tel 5844 0510
rainer010203@hotmail.ee

www.korstnad-kolded.ee

MURUTRAKTORITE, -NIIDUKITE
SÜGISHOOLDUS JA REMONT.

☎ 5676 9201

PÄRNU MATUSEMAJA – KREMATORIUM

Hoolime, toetame, austame

Nüüd avatud peiemaja,
telli peielaud meilt.

Paide mnt 2a • Pärnu • Tel 442 2200
www.parnukrematorium.ee